

LIETUVOS RESPUBLIKOS RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL ĮPAREIGOJIMŲ ŪKIO SUBJEKTUI TELIA LIETUVA, AB DIDMENINĖS PRIEIGOS PRIE FIZINĖS INFRASTRUKTŪROS RINKOJE IR DIDMENINĖS VIETINĖS PRIEIGOS FIKSUOTOJE VIETOJE RINKOJE NUSTATYMO

2026 m. vasario 24 d.

Vilnius

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos taryba (toliau – Taryba) 2026 m. vasario 24 d. posėdyje rašytinės procedūros tvarka išnagrinėjo klausimą dėl Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – RRT) atlikto Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo (toliau – Rinkų tyrimas) rezultatų.

Taryba n u s t a t ė:

(1) Rinkų tyrimas pradėtas Tarybos 2024 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. TN-21 „Dėl Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo pradėjimo“ ir Tarybos 2024 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. TN-22 „Dėl Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo pradėjimo“.

(2) Rinkų tyrimas buvo atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymu (toliau – Įstatymas), Elektroninių ryšių rinkos tyrimo taisyklėmis, patvirtintomis RRT direktoriaus 2004 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 1V-297 „Dėl Elektroninių ryšių rinkos tyrimo taisyklių patvirtinimo“, Europos Parlamento ir Tarybos 2018 m. gruodžio 11 d. direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – Kodeksas), Komisijos 2020 m. gruodžio 18 d. rekomendacija (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (toliau – 2020 m. rekomendacija) bei atsižvelgiant į Komisijos 2024 m. vasario 6 d. rekomendaciją (ES) 2024/539 dėl gigabitinio junglumo reguliuojamojo skatinimo (toliau – Gigabitinio junglumo rekomendacija), Komisijos 2018 m. gegužės 7 d. komunikatą „Rinkos tyrimo ir didelės įtakos rinkoje vertinimo pagal ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo sistemą gairės“, Komisijos 2020 m. gruodžio 18 d. rekomendacijos dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex-ante* reguliavimas pagal 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas, aiškinamąjį memorandumą, Europos elektroninių ryšių reguliavimo institucijos (angl. *Body of European Regulators for Electronic Communications*, toliau – BEREC) bendrąją poziciją dėl gerosios praktikos nustatant įpareigojimus didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje turintiems ūkio subjektams (BoR (12) 127) ir Europos reguliuotojų grupės (angl. *European Regulators Group*, ERG) dokumentą „Trijų kriterijų taikymo gairės“ (toliau – Trijų kriterijų taikymo gairės).

(3) RRT atlikto Rinkų tyrimo rezultatai pateikti Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo ataskaitoje (toliau – Ataskaita).

(4) Rinkų tyrimo metu buvo vertinta informacija bei duomenys, kurie buvo surinkti tiek tiesiogiai iš rinkos dalyvių jiems užpildžius Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos

tyrimo ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo anketą bei Anketą dėl ryšių kabelių kanalų sistemos, Interneto prieigos paslaugų vartotojų sociologinio tyrimo metu gauti duomenys, kitų RRT atliktų elektroninių ryšių rinkų tyrimų metu surinkta informacija, Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo, patvirtinto RRT direktoriaus 2005 m. balandžio 8 d. įsakymu Nr. 1V-340 „Dėl Bendrųjų vertimosi elektroninių ryšių veikla sąlygų aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka ir sąlygomis rinkos dalyvių pateikta informacija, Operatorių tinklų išvystymo informacinės sistemos (OTIS) duomenys, taip pat kita RRT turima ir (ar) viešai paskelbta informacija.

(5) Vadovaujantis Įstatymo 11 straipsnio 2 ir 3 dalimis, Ataskaitos dėl rinkų apibrėžimo dalies projektas nuo 2025 m. vasario 7 d. iki 2025 m. kovo 14 d. buvo pateiktas suinteresuotiems asmenims (rinkos dalyviams) ir Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai viešam konsultavimuisi (toliau – Pirmas viešas konsultavimasis). Pirmo viešo konsultavimosi metu gautos pastabos ir pasiūlymai apibendrinti ir įvertinti Ataskaitos Priede Nr. 4. Laikotarpiu nuo 2025 m. birželio 6 d. iki 2025 m. rugpjūčio 6 d. RRT viešam konsultavimuisi pateikė visos Ataskaitos projektą suinteresuotiems asmenims (rinkos dalyviams) ir Konkurencijos tarybai (toliau – Antras viešas konsultavimasis). Antro viešo konsultavimosi metu gautos rinkos dalyvių pastabos ir pasiūlymai apibendrinti ir įvertinti Ataskaitos Priede Nr. 4. Taip pat, vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 12 dalimi, 2025 m. lapkričio 14 d. Ataskaitos ir Tarybos nutarimo dėl Rinkų tyrimo rezultatų projektai buvo pateikti Europos Komisijai, Europos elektroninių ryšių reguliuotojų institucijai ir kitų Europos Sąjungos valstybių narių nacionalinėms reguliavimo institucijoms. Europos Komisija 2025 m. gruodžio 15 d. raštu Nr. C(2025) 8966 pritarė RRT siūlomiems sprendimams, kartu pažymėdama būtinybę RRT kuo greičiau reguliuojamas kainas grįsti Gigabitinio junglumo rekomendacijoje minimu sąnaudų modeliu, laikytis Kodekse nustatytų elektroninių ryšių rinkų tyrimo terminų bei sprendimus grįsti naujausiais turimais duomenimis.

(6) Atlikus su Rinkų tyrime tirtomis didmeninėmis rinkomis vertikalčiai susijusių mažmeninių elektroninių ryšių (kalbinio ryšio, televizijos ir interneto prieigos) paslaugų pakeičiamumo analizę, Ataskaitos 2.1.3.8 dalyje nustatyta, kad interneto prieigos paslaugos, teikiamos vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis naudojant: a) šviesolaidinių linijų, nutiestų iki paslaugų gavėjo (angl. *Fiber to the Home*) technologijas arba b) šviesolaidinių linijų, nutiestų iki pastato ir ekranuotos vytos poros (angl. *Shielded Twisted Pair*) (toliau – STP) arba neekranuotos vytos poros (angl. *Unshielded Twisted Pair*) (toliau – UTP) linijas iki paslaugų gavėjo, naudojant (angl. *Fiber to the Building*) technologijas (toliau kartu – FTTx), bei interneto prieigos paslaugos, teikiamos vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis naudojant xDSL (angl. *Digital Subscriber Line*) technologiją (toliau – xDSL), belaidžio fiksuoto ryšio tinklais, palydovinio ryšio tinklais, vietinėmis bendraašio kabelio linijomis naudojant DOCSIS (angl. *Data Over Cable Service Interface Specification*) (toliau – KTV) ir mobiliojo ryšio tinklais nėra tarpusavyje pakeičiamos, todėl sudaro atskiras su Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinka susijusių mažmeninių paslaugų rinkas:

1. interneto prieigos paslaugų, teikiamų šviesolaidinėmis linijomis, rinka (toliau – FTTx rinka).
2. interneto prieigos paslaugų, teikiamų xDSL technologija, belaidžio ryšio tinklais, palydovinio ryšio tinklais, KTV tinklais ir mobiliojo ryšio tinklais, rinka (toliau – Kitų technologijų rinka).

I. Su tirtomis didmeninėmis rinkomis vertikalčiai susijusių mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų analizė

(7) Ataskaitoje nustatyta, kad Telia Lietuva, AB 2018 m. sausio 1 d. – 2023 m. gruodžio 31 d. laikotarpiu (toliau – Tiriamasis laikotarpis) buvo didžiausia FTTx paslaugų teikėja tiek vertinant

Lietuvos Respublikos mastu, tiek ir geografiškai smulkesnių administracinių vienetų – savivaldybių, teritorijose. 2023 m. pabaigoje šviesolaidinėmis linijomis buvo pasiekama 61,1 proc. (880,3 tūkst.) gyvenamųjų patalpų. Augimas lyginant su 2018 m. nėra didelis (0,2 procentinio punkto arba 55,4 tūkst. gyvenamųjų patalpų). 2023 m. pabaigoje bent 2 operatoriai savo šviesolaidines linijas buvo atvedę iki 50,4 proc. (726,4 tūkst.) gyvenamųjų patalpų, arba 0,1 procentinio punkto (44,6 tūkst. gyvenamųjų patalpų) daugiau nei 2018 m. pabaigoje. 2023 m. pabaigoje bent 3 operatoriai savo šviesolaidines linijas buvo atvedę iki 33,6 proc. (484,6 tūkst.) gyvenamųjų patalpų, arba 4,2 procentinio punkto (85,6 tūkst. gyvenamųjų patalpų) daugiau nei 2018 m. pabaigoje. Atsižvelgiant į tai, nustatyta, kad operatoriai investicijas nukreipia tinklų dubliavimui, t. y. į jau tam tikrą padengimą turinčiose teritorijose esančias gyvenamąsias patalpas, o ne naujai prijungiamas patalpas. 2023 m. pabaigoje bent 2 operatoriai savo šviesolaidines linijas buvo atvedę iki 82,5 proc. padengtų gyvenamųjų patalpų (lyginant su 2018 m. sumažėjo 0,1 procentinio punkto), bent 3 operatoriai savo šviesolaidines linijas buvo atvedę iki 55,0 proc. padengtų gyvenamųjų patalpų (lyginant su 2018 m. išaugo 6,7 procentinio punkto). Atnaujinti duomenys apie tinklo aprėptis parodė, kad situacija išliko panaši – 2024 m. pabaigoje šviesolaidinėmis linijomis buvo pasiekama 62,2 proc. (934,9 tūkst.) gyvenamųjų patalpų. 2024 m. pabaigoje bent 2 operatoriai savo šviesolaidines linijas buvo atvedę iki 51,3 proc. (771,0 tūkst.) gyvenamųjų patalpų. 2024 m. pabaigoje bent 3 operatoriai savo šviesolaidines linijas buvo atvedę iki 38,4 proc. (578,2 tūkst.) gyvenamųjų patalpų. Detalesnė informacija apie 2024 m. tinklo aprėptis pateikiama Ataskaitos Priede Nr. 1.

(8) Siekiant įvertinti, ar operatoriai veikia toje pačioje konkurencinėje aplinkoje FTTx rinkoje, t. y. tos pačios rinkos geografinės teritorijos ribose, buvo nustatyti šie kriterijai:

1. atitinkamoje savivaldybėje Telia Lietuva, AB užimama FTTx rinkos dalis ne didesnė kaip 40 proc. arba jei rinkos dalis viršija 40 proc., bent vieno alternatyvaus operatoriaus (kito nei Telia Lietuva, AB) rinkos dalis mažesnė už Telia Lietuva, AB rinkos dalį ne daugiau kaip 15 procentinių punktų arba didesnė nei Telia Lietuva, AB rinkos dalis, ir;

2. atitinkamoje savivaldybėje šviesolaidinio tinklo išvystymas:

- bent 3 operatoriai dubliuoja bent 50 proc. aprėptų gyvenamųjų patalpų, arba

- bent 2 operatoriai dubliuoja bent 70 proc. aprėptų gyvenamųjų patalpų.

(9) Remiantis šio nutarimo 8 pastraipoje nurodytais kriterijais, Ataskaitos 2.1.3.9.1 skyriuje pagal savivaldybes apibrėžtos šios 2 FTTx geografinės rinkos:

1. FTTx rinka, kurios teritoriją sudaro Alytaus miesto savivaldybės, Anykščių rajono savivaldybės, Elektrėnų savivaldybės, Jonavos rajono savivaldybės, Joniškio rajono savivaldybės, Kelmės rajono savivaldybės, Kėdainių rajono savivaldybės, Klaipėdos miesto savivaldybės, Marijampolės savivaldybės, Mažeikių rajono savivaldybės, Panevėžio miesto savivaldybės, Pasvalio rajono savivaldybės, Radviliškio rajono savivaldybės, Rokiškio rajono savivaldybės, Skuodo rajono savivaldybės, Šalčininkų rajono savivaldybės, Šiaulių miesto savivaldybės, Šilutės rajono savivaldybės, Telšių rajono savivaldybės, Ukmergės rajono savivaldybės, Utenos rajono savivaldybės, Vilkaviškio rajono savivaldybės, Visagino savivaldybės ir Zarasų rajono savivaldybės teritorijos (toliau – FTTx 24 rinka);

2. FTTx rinka, kurios teritoriją sudaro Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojo rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo

savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos (toliau – FTTx 36 rinka).

(10) Siekiant įvertinti, ar operatoriai veikia toje pačioje konkurencinėje aplinkoje Kitų technologijų rinkoje, t. y. tos pačios rinkos geografinės teritorijos ribose, nustatyti šie kriterijai:

Atitinkamoje savivaldybėje operatorių tinklų išvystymas:

- bent 3 operatoriai dubliuoja bent 50 proc. aprėptų gyvenamųjų patalpų, arba
- bent 2 operatoriai dubliuoja bent 70 proc. aprėptų gyvenamųjų patalpų.

(11) Remiantis šio nutarimo 10 pastraipoje nurodytais kriterijais, išanalizavus situaciją 60 Lietuvos Respublikos savivaldybių, nustatyta, kad visose savivaldybėse esama rinkos padėtis tenkina visus kriterijus. Atsižvelgiant į tai, pagal savivaldybes apibrėžta Kitų technologijų rinka, kurios geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

(12) FTTx 24 rinka, FTTx 36 rinka ir Kitų technologijų rinka 2020 m. rekomendacijoje nėra nurodytos. Todėl, vadovaujantis 2020 m. rekomendacijos preambulės 22 konstatuojamąja dalimi, RRT „<...> gali apibrėžti kitas atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, kurios nėra išvardytos šioje rekomendacijoje, jeigu jos gali įrodyti, kad jų nacionalinėmis aplinkybėmis rinkos atitinka trijų kriterijų testą.“ Pagal 2020 m. rekomendacijos preambulės 18 konstatuojamąją dalį, „<...> Jeigu netenkinamas bet kuris iš trijų kriterijų, tai rodytų, kad rinkai neturėtų būti taikomas ex ante reguliavimas.“ Bent vieno iš trijų kriterijų testo kriterijaus netenkinimas suponuoja, kad atitinkamoje rinkoje egzistuoja sąlygos veiksmingai konkurencijai, todėl šioje rinkoje ex ante reguliavimas negali būti taikomas. Tuo atveju, kai atlikus trijų kriterijų testą, yra nustatoma, kad visi trys kriterijai yra tenkinami, darytina išvada, kad tokioje atitinkamoje rinkoje konkurencija nėra veiksminga ir šiai rinkai gali būti taikomas ex ante reguliavimas.

(13) RRT, siekdama nustatyti, ar yra būtinas reguliavimas FTTx 24 rinkoje, ir Kitų technologijų rinkoje, vadovaudamasi 2020 m. rekomendacijos preambulės 8, 13 ir 17 konstatuojamosiomis dalimis ir Trijų kriterijų taikymo gairėmis, įvertino FTTx 24 rinką ir Kitų technologijų rinką pagal šiuos tris kriterijus:

1. kliūčių, kurios trukdo pradėti veikti atitinkamoje rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje, egzistavimas (toliau – pirmasis kriterijus);

2. rinkos charakteristika ir struktūra, kuri nelemia veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendencijos be poreikio taikyti įpareigojimus, nurodytus Įstatymo 17 straipsnyje (toliau – antrasis kriterijus);

3. bendrosios konkurencijos teisės nepakankamumas sumažinti ar pašalinti kliūtis, kurios trukdo pradėti veikti rinkoje ir (ar) vystyti konkurencijai joje, ir (ar) įtvirtinti veiksmingą konkurenciją atitinkamoje rinkoje, netaikant Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų (toliau – trečiasis kriterijus).

(14) Nustatyta, kad Kitų technologijų rinka (Ataskaitos 2.1.3.9.2.1 dalis) ir FTTx 24 rinka (Ataskaitos 2.1.3.9.2.2) netenkina antrojo trijų kriterijų testo kriterijaus, todėl ex ante reguliavimas šiose rinkose negali būti taikomas. Tačiau Ataskaitoje nustatyta, kad sąlygos veiksmingai konkurencijai Kitų technologijų rinkoje ir FTTx 24 rinkoje, egzistuoja tik, jei yra galimybė vystyti savo elektroninių ryšių tinklą, naudojant kitų operatorių teikiamą prieigą prie ryšių kabelių kanalų sistemos (toliau – RKKS), kadangi ši prieiga sumažina aukštus įėjimo į minėtinas rinkas barjerus. Kad vietinių linijų ir šviesolaidinių linijų vystytojai galėtų skaidriai ir nediskriminacinėmis sąlygomis gauti prieigą prie RKKS ir naudodamiesi šia prieiga talpintų savo vietines linijas ar kitus elektroninių ryšių tinklo elementus RKKS bei šiomis linijomis teiktų interneto prieigos kitomis technologijomis paslaugas, turi būti veiksminga konkurencija teikiant prieigą prie RKKS. Tuo atveju, jeigu

konkurencija teikiant prieigą prie RKKS nėra veiksminga ir veikia didelę įtaką rinkoje turintis ūkio subjektas, turi būti reguliuojama prieiga prie šiam ūkio subjektui priklausančios RKKS. Ataskaitos 2 dalyje konstatuota, kad prieigos prie RKKS gavimas, yra pakankama priemonė sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai Kitų technologijų rinkoje ir FTTx 24 rinkoje, t. y. kitų didmeninių paslaugų, tokių kaip didmeninė vietinė prieiga ir (ar) didmeninė centrinė prieiga, teikimas nėra būtinas siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai Kitų technologijų rinkoje ir FTTx 24 rinkoje.

(15) Įstatymo 16 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad RRT turi teisę atlikti ne visą rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskiras jos dalis, jei motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitas atitinkamos rinkos tyrimo procedūros dalis atlikti nėra tikslinga. Atsižvelgiant į tai, Ataskaitoje su FTTx 24 rinka ir Kitų technologijų rinka vertikalčiai susijusios Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinka nebuvo analizuojamos.

(16) Atlikus FTTx 36 rinkos analizę, Ataskaitos 2.1.3.9.2.3 dalyje nustatyta, kad Tiriamuoju laikotarpiu Telia Lietuva, AB veikė visose 36 savivaldybėse, daugelyje iš jų užimdama dideles arba labai dideles atitinkamos mažmeninės rinkos dalis (rinkos dalis, ne mažesnes kaip 40 proc.). Didžiausias alternatyvus operatorius UAB „Cgates“ veikė 16 savivaldybių, bet tik 4 iš jų užėmė reikšmingesnes rinkos dalis (nuo 17,9 proc. iki 39,3 proc.). Tiriamojo laikotarpio pabaigoje FTTx paslaugas FTTx 36 rinkoje be Telia Lietuva, AB ir UAB „Cgates“ dar teikė 34 operatoriai, tačiau vertinant FTTx 36 rinkos mastu, didžiausia FTTx paslaugų teikėja Tiriamuoju laikotarpiu buvo Telia Lietuva, AB.

(17) Ataskaitos 2.2.2 dalyje išnagrinėjus esamo didmeninių rinkų reguliavimo poveikį konkurencijos atsiradimui, nustatyta, kad:

1. Investicijos į viešojo fiksuotojo ryšio tinklo infrastruktūrą Tiriamuoju laikotarpiu išliko stabilios, alternatyvūs operatoriai palaipsniui didino savo investicijas į fiksuotojo ryšio tinklų statybą, tačiau taip pat aktyviai naudojosi ir Telia Lietuva, AB teikiama didmenine centrine prieiga. Nustatyta, kad vienas iš konkurencijos būdų, t. y. didmenine prieiga grindžiama konkurencija, Tiriamuoju laikotarpiu galėjo turėti įtakos darant atgrasomąjį poveikį investicijoms.

2. Tiriamuoju laikotarpiu galiojęs didmeninių prieigos paslaugų reguliavimas turėjo įtakos konkurencijos didėjimui – naujai atsiradę operatoriai, taip pat operatoriai, pasinaudoję Telia Lietuva, AB teikiamomis didmeninėmis prieigos paslaugomis, suteikė galimybes paslaugų gavėjams mažmenines paslaugas rinktis iš daugiau nei vieno operatoriaus, skirtingomis ir ganėtinai žemomis kainomis, o taip pat atsirado ir didesnė mažmeninių paslaugų įvairovė.

3. Tiriamuoju laikotarpiu operatoriai savo tinklus plėtojo ir investicijas nukreipė daugiausia į ekonomiškai naudingas teritorijas, nepaisant to, kad tokiose teritorijose jau egzistavo 1 ar daugiau operatorių, teikiančių mažmenines paslaugas, t. y. vyko tinklų dubliavimas. Operatoriai investicijų nekreipė į ekonomiškai nepatrauklias, sunkiai atsiperkančias teritorijas. Todėl didelę įtaką turinčiam ūkio subjektui taikomos reguliavimo atostogos naujai statomiems tinklams galėtų paskatinti naujų tinklų plėtrą.

(18) Įvertinus, ar konkurencija FTTx 36 rinkoje išliktų veiksminga panaikinus reguliavimą Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje, Ataskaitoje konstatuota, kad FTTx 36 rinkoje teikiamos FTTx paslaugos yra vertikalčiai susijusios su Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka bei Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinka. Todėl veiksminga konkurencija FTTx 36 rinkoje gali būti užtikrinama tik esant veiksmingai konkurencijai didmeninėse rinkose, t. y. teikiant didmeninę fizinę prieigą prie infrastuktūros, didmeninę vietinę prieigą ir (arba) didmeninę centrinę prieigą.

II. Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos tyrimo rezultatai

(19) Ataskaitos 3.4 dalyje apibrėžta Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka, kaip didmeninės prieigos prie elektroninių ryšių veiklai vykdyti skirtos fizinės infrastruktūros rinka, kurią sudaro prieigos prie RKKS paslauga (ir susijusios priemonės) ir kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija (toliau – Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka). Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka 2020 m. rekomendacijos priede nėra nurodyta. Vadovaujantis 2020 m. rekomendacijos preambulės 22 konstatuojamąja dalimi, nacionalinės reguliavimo institucijos gali apibrėžti kitas atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas, kurios nėra išvardytos šioje rekomendacijoje, jeigu jos gali įrodyti, kad jų nacionalinėmis aplinkybėmis tokios rinkos atitinka trijų kriterijų testą. Atsižvelgiant į tai, RRT, siekdama nustatyti, ar Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka pasižymi tokiomis savybėmis, kurios galėtų pateisinti jos reguliavimą, vadovaudamasi 2020 m. rekomendacijos preambulės 8, 13 ir 17 konstatuojamosiomis dalimis bei Trijų kriterijų taikymo gairėmis, įvertino Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką pagal pirmąjį, antrąjį ir trečiąjį kriterijus.

(20) Atlikus vertinimą, Ataskaitos 3.3 dalyje nustatyta, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka tenkina visus tris trijų kriterijų testo kriterijus, t. y. egzistuoja didelės ir nuolatinės tiek struktūrinio, tiek teisinio ir (arba) reguliuojamojo pobūdžio patekimo į Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką kliūtys, itin aukšta ir praktiškai nekintanti Telia Lietuva, AB užimama Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos dalis, prieigos prie RKKS gavėjo derybinės galios ir potencialios konkurencijos rinkoje nebuvimas. Visa tai rodo, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka nepasižymi charakteristikomis, kurios rodytų veiksmingos konkurencijos atsiradimo tendenciją be poreikio taikyti įpareigojimus: įėjimo į rinką barjerai išlieka aukšti, o jų mažėjimo požymių artimiausiu metu nenustatyta. Todėl reikalinga nuolatinė rinkos priežiūra, kurią gali užtikrinti tik *ex ante* ir *ex post* reguliavimas kartu. Atsižvelgiant į tai, konstatuota, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkai gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas.

(21) Ataskaitos 4 dalyje atlikus tyrimą dėl konkurencijos veiksmingumo Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje, RRT konstatavo, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje Tiriamuoju laikotarpiu vyravo tokia situacija:

1. Telia Lietuva, AB visu Tiriamuoju laikotarpiu užimama Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos dalis, vertinant tiek pagal suteiktas prieigas prie RKKS, tiek pagal šios veiklos pajamas, viršijo 99 proc. rinkos.

2. Prieiga prie RKKS yra vertikaliai susijusi tiek su didmeninėmis, tiek ir su mažmeninėmis elektroninių ryšių paslaugomis. Telia Lietuva, AB, vertinant pagal paslaugų gavėjų skaičių, yra didžiausia FTTx rinkos ir viena didžiausių interneto prieigos paslaugų, teikiamų kitomis technologijoms, rinkos paslaugų teikėja, todėl turi motyvų riboti informacijos apie prieigos prie RKKS teikimą, teikti šią prieigą skirtingomis sąlygomis sau bei kitiems operatoriams, nesuteikti prieigos prie RKKS kitiems asmenims, įskaitant konkurentus mažmeninėse interneto prieigos paslaugų rinkose.

3. Įėjimo į Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką barjerai yra aukšti.

4. Potencialios konkurencijos Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje nėra.

5. Esami arba potencialūs Telia Lietuva, AB teikiamos prieigos prie RKKS gavėjai Telia Lietuva, AB atžvilgiu derybinės galios neturi.

(22) Dėl šio nutarimo 21 pastraipoje nurodytų aplinkybių, nustatyta, kad Telia Lietuva, AB, nesant reguliavimo, Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje galėtų elgtis nepriklausomai nuo prieigos prie RKKS gavėjų ir kitų šios prieigos teikėjų ir analizuojant ateities perspektyvą, nėra pagrindo teigti, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka

pasižymi charakteristikomis, kurios lemtų veiksmingos konkurencijos atsiradimą ateinančių 5 metų laikotarpiu.

(23) Atlikus konkurencijos veiksmingumo tyrimą (Ataskaitos 4 dalis), konstatuota, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje egzistuoja šios konkurencijos problemos:

1. Telia Lietuva, AB neturi motyvų siūlyti prieigos prie RKKS, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turėtų galimybes nesuteikti šios prieigos arba nutraukti jos teikimą.

2. Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turėtų galimybes riboti informacijos apie prieigos prie RKKS teikimą.

3. Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turėtų galimybes taikyti skirtingas prieigos prie RKKS kainas bei kitas šios prieigos teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui.

4. Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turėtų galimybes taikyti per aukštas prieigos prie RKKS kainas ir kontroliuoti kitas šios prieigos teikimo sąlygas.

(24) Telia Lietuva, AB yra viešąsias elektroninių ryšių paslaugas ir viešąjį ryšių tinklą teikiantis juridinis asmuo. 88,15 proc.¹ Telia Lietuva, AB akcijų turi Švedijos įmonė „Telia Company AB“, kuri taip pat turi 100 proc. įmonės Telia Global Services Lithuania, UAB akcijų. Telia Lietuva, AB turi 50 proc. VŠĮ „Numerio perkėlimas“ akcijų. Atsižvelgiant į šią informaciją, nustatyta, kad ūkio subjektą Telia Lietuva, AB sudaro Telia Lietuva, AB, Telia Global Services Lithuania, UAB ir VŠĮ „Numerio perkėlimas“.

(25) Ataskaitos 4 dalyje nustatyta, kad konkurencija Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas Telia Lietuva, AB turi didelę įtaką šioje rinkoje.

III. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo rezultatai

(26) Ataskaitos 2 dalyje nustatyta, kad konkurencinę aplinką tam tikroje rinkoje parodo ne joje veikiančių operatorių skaičius, bet jų galimybės (valdomo tinklo išvystymas, faktinis abonentų skaičius) realiai tarpusavyje konkuruoti rinkoje bei vartotojų turimas pasirinkimas realiai pirkti paslaugas iš rinkoje veikiančių paslaugų teikėjų (kiek rinkoje veikiančių paslaugų teikėjų tinklų pasiekia vartotoją). Didmeninės vietinės prieigos paslaugos yra vertikaliai susijusios su FTTx rinkos paslaugomis.

(27) Remiantis FTTx rinkos geografinės aprėpties vertinimui nustatytais kriterijais bei informacija pateikta Ataskaitos Priede Nr. 1, Ataskaitos 5.2 skyriuje pagal savivaldybes apibrėžtos šios 2 DVP geografinės rinkos:

1. DVP rinkos Lietuvos Respublikos teritorija, kuri apima Alytaus miesto savivaldybės, Anykščių rajono savivaldybės, Elektrėnų savivaldybės, Jonavos rajono savivaldybės, Joniškio rajono savivaldybės, Kelmės rajono savivaldybės, Kėdainių rajono savivaldybės, Klaipėdos miesto savivaldybės, Marijampolės savivaldybės, Mažeikių rajono savivaldybės, Panevėžio miesto savivaldybės, Pasvalio rajono savivaldybės, Radviliškio rajono savivaldybės, Rokiškio rajono savivaldybės, Skuodo rajono savivaldybės, Šalčininkų rajono savivaldybės, Šiaulių miesto savivaldybės, Šilutės rajono savivaldybės, Telšių rajono savivaldybės, Ukmergės rajono savivaldybės, Utenos rajono savivaldybės, Vilkaviškio rajono savivaldybės, Visagino savivaldybės ir Zarasų rajono savivaldybės teritorija (toliau – DVP 24 rinka).

2. DVP rinkos Lietuvos Respublikos teritorija, kuri apima Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos

¹ <https://www.telia.lt/investuotojams/akcijos-ir-akcininkai>; <https://www.telia.lt/apie-mus>.

savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojo rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijas (toliau – DVP 36 rinka).

(28) Kaip nustatyta Ataskaitos 2.1.3.9.2.2 dalyje, prieigos prie RKKS gavimas yra pakankama priemonė sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai FTTx 24 rinkoje, t. y. kitų didmeninių paslaugų, tokių kaip didmeninė vietinė prieiga teikimas nėra būtinas, siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai FTTx 24 rinkoje. Taip pat nustatyta, kad FTTx 24 rinka netenkina antrojo trijų kriterijų testo kriterijaus, o bent vieno iš trijų kriterijų testo kriterijaus netenkinimas suponuoja, kad atitinkamoje rinkoje egzistuoja sąlygos veiksmingai konkurencijai. Atsižvelgiant į tai, Rinkų tyrime su FTTx 24 rinka vertikalčiai susijusi DVP 24 rinka nebuvo analizuojama.

(29) Ataskaitos 5.3 dalyje apibrėžta DVP 36 rinka, kurią sudaro didmeninės paslaugos, kai operatorius, teikiantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą:

1. kitam ūkio subjektui suteikia visiškai atsieta prieigą prie vietinės linijos ir (ar) virtualią prieigą prie atsietos vietinės linijos (angl. *Virtual Unbundling of Local Access*, toliau – VULA) elektroninių ryšių paslaugoms teikti;

2. optinio skirstomojo stovo (angl. *Optical Distribution Frame*, ODF) arba ekvivalentinės priemonės, esančios labiausiai nutolusiame prieigos tinklo taške tinklo galinio taško atžvilgiu ir kurioje suteikia atsieta prieigą prie vietinės linijos iki tinklo galinio taško;

3. prieigą suteikia vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis ir (ar) vietinėmis UTP ir STP linijomis ir (ar) VULA;

4. prieigą teikia Lietuvos Respublikos teritorijoje, kuri apima Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojo rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijas.

(30) Didmeninės vietinės prieigos gavimui yra būtinos susijusios priemonės.

(31) Atlikusi konkurencijos veiksmingumo DVP 36 rinkoje tyrimą, RRT Ataskaitos 6.1 dalyje nustatė, kad DVP 36 rinkoje Tiriamuoju laikotarpiu vyravo tokia situacija:

1. Telia Lietuva, AB yra didžiausias DVP 36 rinkos dalyvis, Tiriamojo laikotarpio pabaigoje valdė 72,9 proc. visų vietinių šviesolaidinių linijų.

2. DVP 36 rinkos paslaugos vertikalčiai susijusios su FTTx 36 rinkos paslaugomis ir prieiga prie RKKS. DVP 36 rinkos paslaugos vertikalčiai susijusios su FTTx 36 rinkos paslaugomis ir prieiga prie RKKS. Telia Lietuva, AB, būdama didžiausia RKKS valdytoja, turi esminį pranašumą tiesiant elektroninių ryšių tinklą ir turi galimybes išlaikyti ir (ar) didinti savo rinkos dalis DVP 36 rinkoje bei mažmeninių interneto prieigos FTTx paslaugų teikimo rinkose (FTTx 24 rinka ir FTTx36 rinka). Telia

Lietuva, AB, vertinant pagal paslaugų gavėjų skaičių, yra didžiausia interneto prieigos FTTx 36 rinkos paslaugų teikėja, taip pat turi plačiausiai išvystytą vietinių šviesolaidinių linijų tinklą DVP 36 rinkoje, todėl turi motyvų išlaikyti ir (ar) padidinti savo rinkos dalis atitinkamose mažmeninių interneto prieigos FTTx paslaugų rinkose. Taip pat Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, apriboti didmeninės vietinės prieigos paslaugas ir atitinkama kainų politika siekti konkurencijos ribojimo DVP 36 rinkoje.

3. Įėjimo į DVP 36 rinką barjerai yra aukšti.

4. Esami arba potencialūs Telia Lietuva, AB teikiamos didmeninės vietinės prieigos gavėjai Telia Lietuva, AB atžvilgiu derybinės galios neturi. Aplinkybių, leidžiančių manyti, kad DVP 36 rinkoje egzistuoja pirkėjo derybinė galia, nėra.

5. Potencialios konkurencijos DVP 36 rinkoje nėra.

(32) Nustatyta, kad dėl šio nutarimo 31 pastraipoje išvardytų aplinkybių Telia Lietuva, AB, nesant reguliavimo, DVP 36 rinkoje galėtų elgtis nepriklausomai nuo potencialių konkurentų didmeninėse rinkose, konkurentų mažmeninių elektroninių ryšių paslaugų teikimo rinkose, potencialių didmeninės vietinės prieigos gavėjų ir galutinių paslaugų gavėjų. Analizuojant ateities perspektyvą, nėra pagrindo teigti, kad DVP 36 rinka pasižymi charakteristikomis, kurios lemtų veiksmingos konkurencijos atsiradimą ateinančių 5 metų laikotarpiu.

(33) Atlikus konkurencijos veiksmingumo tyrimą, Ataskaitos 6.1 dalyje konstatuota, kad DVP 36 rinkoje egzistuoja šios konkurencijos problemos:

1. Telia Lietuva, AB neturi motyvų siūlyti didmeninės vietinės prieigos, turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes nesuteikti didmeninės vietinės prieigos arba nutraukti šių paslaugų teikimą.

2. Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes riboti informacijos teikimą apie didmeninę vietinę prieigą.

3. Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti skirtingas didmeninės vietinės prieigos kainas bei kitas šių paslaugų teikimo sąlygas sau ir kitam operatoriui.

4. Telia Lietuva, AB turi motyvų ir, nesant reguliavimo, turi galimybes taikyti per aukštas didmeninės vietinės prieigos kainas ir kontroliuoti kitas šių paslaugų teikimo sąlygas.

(34) Atsižvelgiant į nustatytas egzistuojančias konkurencijos problemas DVP 36 rinkoje, Ataskaitos 6.1 dalyje konstatuota, kad konkurencija DVP 36 rinkoje nėra veiksminga ir ūkio subjektas Telia Lietuva, AB turi didelę įtaką šioje rinkoje.

IV. Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo rezultatai

(35) Ataskaitos 2 dalyje nustatyta, kad didmeninės centrinės prieigos paslaugos yra vertikaliai susijusios su FTTx rinkos paslaugomis.

(36) Remiantis FTTx rinkos geografinės aprėpties vertinimui nustatytais kriterijais bei informacija pateikta Ataskaitos Priede Nr. 1 išskirtos šios 2 Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos geografinės teritorijos:

1. DCP rinkos Lietuvos Respublikos teritorija, kuri apima Alytaus miesto savivaldybės, Anykščių rajono savivaldybės, Elektrėnų savivaldybės, Jonavos rajono savivaldybės, Joniškio rajono savivaldybės, Kelmės rajono savivaldybės, Kėdainių rajono savivaldybės, Klaipėdos miesto savivaldybės, Marijampolės savivaldybės, Mažeikių rajono savivaldybės, Panevėžio miesto savivaldybės, Pasvalio rajono savivaldybės, Radviliškio rajono savivaldybės, Rokiškio rajono savivaldybės, Skuodo rajono savivaldybės, Šalčininkų rajono savivaldybės, Šiaulių miesto savivaldybės, Šilutės rajono savivaldybės, Telšių rajono savivaldybės, Ukmergės rajono savivaldybės,

Utenos rajono savivaldybės, Vilkaviškio rajono savivaldybės, Visagino savivaldybės ir Zarasų rajono savivaldybės teritorijas (toliau – DCP 24 rinka).

2. DCP rinkos Lietuvos Respublikos teritorija, kuri apima Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojos rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijas (toliau – DCP 36 rinka).

(37) Kaip nustatyta Ataskaitos 2.1.3.9.2.2 dalyje, prieigos prie RKKS gavimas, yra pakankama priemonė sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai FTTx 24 rinkoje, t. y. kitų didmeninių paslaugų, tokių kaip didmeninė centrinė prieiga teikimas nėra būtinas, siekiant sudaryti sąlygas veiksmingai konkurencijai FTTx 24 rinkoje. Ataskaitoje taip pat nustatyta, kad FTTx 24 rinka netenkina antrojo trijų kriterijų testo kriterijaus, o bent vieno iš trijų kriterijų testo kriterijaus netenkinimas suponuoja, kad atitinkamoje rinkoje egzistuoja sąlygos veiksmingai konkurencijai. Atsižvelgiant į tai, Rinkų tyrime, su FTTx 24 rinka vertikaliai susijusi DCP 24 rinka nebuvo analizuojama.

(38) Ataskaitos 7.3 dalyje apibrėžta DCP 36 rinka:

1. Kurią sudaro didmeninės paslaugos, kai operatorius, teikiantis viešąjį fiksuotojo ryšio tinklą ūkio subjektui suteikia nefizinę ar virtualią tinklo prieigą, įskaitant prieigą prie skaitmeninio duomenų srauto (angl. *bit-stream*) mažmeninėms paslaugoms teikti.

2. Didmeninė centrinė prieiga suteikiama nuo šių paslaugų teikėjo fiksuotojo ryšio tinklo skirstomojo įrenginio, kuris yra arčiausiai tinklo galinio taško esančiame komutatoriuje, kur yra koncentruojamos linijos, arba pagrindinio tinklo elemente (pagrindinio tinklo lygmenyje), iki tinklo galinio taško.

3. Didmeninė centrinė prieiga teikiama vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis ir (ar) vietinėmis UTP ir STP linijomis.

4. Kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija, kuri apima Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojos rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijas.

(39) Didmeninės centrinės prieigos gavimui yra būtinos susijusios priemonės.

(40) Ataskaitos 7.3 dalyje apibrėžta DCP 36 rinka 2020 m. rekomendacijos priede nėra nurodyta. Vadovaujantis 2020 m. rekomendacijos preambulės 22 konstatuojamąja dalimi, nacionalinės reguliavimo institucijos gali apibrėžti kitas atitinkamas produktų ir paslaugų rinkas,

kurios nėra išvardytos šioje rekomendacijoje, jeigu jos gali įrodyti, kad jų nacionalinėmis aplinkybėmis rinkos atitinka trijų kriterijų testą. Pagal 2020 m. rekomendacijos preambulės 18 konstatuojamąją dalį, „<...> Jeigu netenkinamas bet kuris iš trijų kriterijų, tai rodytų, kad rinkai neturėtų būti taikomas *ex ante* reguliavimas.“ Bent vieno iš trijų kriterijų testo kriterijaus netenkinimas suponuoja, kad atitinkamoje rinkoje egzistuoja sąlygos veiksmingai konkurencijai, todėl šioje rinkoje *ex ante* reguliavimas negali būti taikomas.

(41) Atsižvelgiant į tai, RRT, siekdama nustatyti, ar yra būtinas reguliavimas DCP 36 rinkoje, Ataskaitos 8 dalyje, vadovaudamasi 2020 m. rekomendacijos preambulės 8 konstatuojamąja dalimi, įvertino DCP 36 rinką pagal pirmąjį kriterijų. Atlikus šį vertinimą nustatyta, kad nėra kliūčių, kurios trukdo pradėti veikti DCP 36 rinkoje ir (ar) vystytis konkurencijai joje, todėl konstatuota, kad DCP 36 rinka netenkina pirmojo trijų kriterijų testo kriterijaus. Kadangi pirmasis trijų kriterijų testo kriterijus nėra tenkinamas, tai laikoma, kad DCP 36 rinka netenkina viso trijų kriterijų testo (antrasis ir trečiasis kriterijus nenagrinėjamas), todėl *ex ante* reguliavimas DCP 36 rinkoje negali būti taikomas. Atsižvelgiant į tai, RRT Ataskaitos 8 dalyje konstatavo, kad Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų taikymas DCP 36 rinkoje nėra galimas.

(42) Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta, kad antrasis rinkos tyrimo procedūros etapas yra tyrimas, ar konkurencija atitinkamoje rinkoje yra veiksminga, ir, jeigu konkurencija nėra veiksminga, didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turinčių ūkio subjektų įvardijimas.

(43) Vadovaujantis Įstatymo 16 straipsnio 5 dalimi, RRT turi teisę atlikti ne visą elektroninių ryšių rinkos tyrimo procedūrą, bet tik atskirus jos etapus, jeigu motyvuotai ir pagrįstai mano, kad kitų etapų atlikti nėra tikslinga.

(44) RRT, atsižvelgdama į tai, kad Ataskaitos 8 dalyje nustatyta, jog DCP 36 rinkos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo, neatliko Įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyto antro rinkos tyrimo procedūros etapo, t. y. RRT netyrė, ar konkurencija DCP 36 rinkoje yra veiksminga, ir neįvardijo didelę įtaką DCP 36 rinkoje turinčių ūkio subjektų.

Taryba konstatuoja:

(45) Įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad RRT atlieka elektroninių ryšių rinkos tyrimą, kurio tikslas – siekti, kad elektroninių ryšių srityje būtų užtikrinta veiksminga konkurencija, o didelę įtaką turintiems ūkio subjektams būtų užkirstas kelias piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje.

(46) Vadovaujantis Įstatymo 17 straipsnio 7 dalimi, jeigu atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, jog jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (ar) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, RRT Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti. Įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad RRT ūkio subjektams, turintiems didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, nustato 1 dalies 1–7 punktuose nurodytus įpareigojimus, atsižvelgdama į tai, kurie iš jų tinkami konkrečiu atveju, ir nustatydamas tokių įpareigojimų vykdymo pradžios momentą.

I. Įpareigojimų Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje nustatymas

(47) Atsižvelgiant į šio nutarimo 23 pastraipoje nustatytas konkurencijos problemas Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje bei į tai, kad 99,9 proc. šios rinkos užėmė

Telia Lietuva, AB, vadovaujantis Įstatymo 17 straipsniu, ūkio subjektui Telia Lietuva, AB nustatomi šie įpareigojimai:

(48) Įstatymo 21 straipsnyje nurodytas **įpareigojimas suteikti prieigą**, pagal kurį, kiek tai susiję su prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB:

1. privalo patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą;
2. privalo sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą;
3. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos prieigos suderinamumui;
4. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;

5. privalo suteikti su prieiga susijusias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą galutiniams paslaugų gavėjams;

6. privalo suteikti prieigą prie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB turimos informacijos apie valdomą RKKS (ir susijusias priemones), įskaitant informaciją apie paklotų vamzdžių kiekį, jų vidinius skersmenis, juose įvertų kabelių kiekį ir kabelių išorinius skersmenis, prie atitinkamų geografinių informacinių sistemų (angl. *Geographic Information System*), atvaizduojančių ūkio subjekto Telia Lietuva, AB valdomą RKKS (toliau – GIS), prie informacinių sistemų, duomenų bazių ir (ar) programinės įrangos sistemų, įskaitant veiklos palaikymo sistemų, ir sudaryti kitiems ūkio subjektams sąlygas:

6.1. informacijai apie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB valdomą RKKS (ir susijusias priemones) gauti;

6.2. konkrečiu adresu užsakyti prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant techninių galimybių tyrimą (toliau – TGT) dėl prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) suteikimo;

6.3. konkrečiu adresu užsakyti prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių);

6.4. gedimams registruoti.

7. privalo sudaryti sąlygas operatoriui užsakyti TGT dėl RKKS (ir susijusių priemonių), fiziškai dalyvaujant atliekant TGT konkrečiu adresu;

8. gali atsisakyti suteikti prieigą, vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kurie yra pagrįsti objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinkamas technines ir organizacines priemones savo viešaisiais elektroninių ryšių tinklais teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamam teikimui, jei teisės aktai nenustato kitaip. Įrodinėjimo našta, jog atitinkama prieiga negali būti suteikta, tenka Telia Lietuva, AB;

9. esant neigiamam atsakymui dėl prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) suteikimo galimybių, įskaitant neigiamą TGT, ar kai ūkio subjektas Telia Lietuva, AB dėl kitų objektyvių priežasčių atsisako suteikti prieigą, vėluoja ją suteikti, jis privalo kitam ūkio subjektui pateikti išsamų paaiškinimą dėl neigiamo atsakymo, atsisakymo ar vėlavimo priežasčių suteikti prieigą ir aplinkybių bei nurodyti sąlygas, ir esant galimybėms, tikslų terminą, kuriomis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB galėtų šią prieigą suteikti;

10. prieigai teikti naudojamiems tinklo elementams negali taikyti jiems taikytinuose standartuose nenustatytų apribojimų, įskaitant apribojimus tinklo elementų sujungimui su viešaisiais ryšių tinklais bei tinklo elementų paskirčiai;

11. privalo raštu informuoti prieigos gavėją ir RRT apie kiekvieno tinklo elemento, prie kurio prieigos gavėjui yra suteikta prieiga, ir jo sudedamųjų dalių, eksploatacijos terminų pabaigą arba jų pakeitimą nauja elektroninių ryšių infrastruktūra, ne vėliau kaip prieš 24 mėnesius iki atitinkamo eksploatacijos termino pabaigos datos. Tuo atveju, jei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali pasiūlyti prieigos gavėjui kainos ir techninių charakteristikų atžvilgiu analogišką prieigą toje pačioje

geografinėje vietoje, kurioje prieigos gavėjui teikiamos prieigos teikimą planuojama nutraukti, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB apie tai informuoja prieigos gavėją raštu ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių iki atitinkamo eksploatacijos termino pabaigos datos;

12. suteikęs prieigos gavėjui standartiniame pasiūlyme nurodytas paslaugas, turi vykdyti tinklo elementų, prie kurių yra suteikta prieiga, priežiūrą bei atlikti gedimų šalinimo darbus;

13. privalo iš anksto informuoti prieigos gavėją el. laišku ar raštu apie planuojamus atlikti ūkio subjekto Telia Lietuva, AB tinklo priežiūros ar kitus darbus, galinčius turėti įtakos prieigos gavėjo teikiamų paslaugų kokybei, suteikdamas prieigos gavėjui galimybę atitinkamai sureaguoti bei informuoti savo galutinius paslaugų gavėjus. Šis informavimo terminas turi būti ne trumpesnis, nei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB įsipareigoja informuoti savo atitinkamų mažmeninių paslaugų galutinius paslaugų gavėjus.

(49) Įstatymo 18 straipsnyje nurodytas **skaidrumo įpareigojimas**, pagal kurį ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, teikdamas prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) privalo:

1. standartiniame pasiūlyme suteikti prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) viešai skelbti detalią informaciją, įskaitant techninę specifikaciją, prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, prieigos kainas;

2. teikti operatoriams, siekiantiems gauti prieigą, visą informaciją, būtiną šioms paslaugoms gauti. Standartiniame pasiūlyme privalo nurodyti informaciją apie:

2.1. prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) technines sąlygas, charakteristikas, kokybės parametrus, įskaitant informaciją apie prieigą prie konkrečių elementų ir (ar) priemonių;

2.2. prieigą prie GIS, informacinių sistemų, duomenų bazių ir (ar) programinės įrangos sistemų, įskaitant veiklos palaikymo sistemų, reikalingų prieigos prie RKKS (ir susijusioms priemonėms) paslaugoms suteikti, teikti ir (ar) informacijai apie šias paslaugas gauti;

2.3. prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, atlikimo tvarką ir sąlygas, atskirai numatant tvarką ir sąlygas, pagal kurias prieigos gavėjas gali:

2.3.1. užsakyti prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, dalyvaujant fizinėje RKKS buvimo vietoje;

2.3.2. užsakyti prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, naudojant informacines sistemas;

2.3.3. atlikti ryšių kabelių įvėrimo, išvėrimo, remonto darbus;

2.4. kiekvienos šio nutarimo 49 pastraipos 2.1–2.2 papunkčiuose nurodytos paslaugos teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant:

2.4.1. prašymo dėl paslaugos teikimo standartinę formą;

2.4.2. prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT atlikimo terminus;

2.4.3. paslaugų suteikimo terminus;

2.4.4. gedimų šalinimo terminus;

2.5. standartines prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) paslaugų teikimo sutarties sąlygas;

2.6. standartinę konfidencialumo pasižadėjimo formą;

2.7. tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB užtikrintų savo viešaisiais elektroninių ryšių tinklais teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamą teikimą, jei teisės aktai nenustato kitaip;

2.8. ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mokėtinas kompensacijas, įskaitant mokėjimo tvarką, už šio nutarimo 49 pastraipos 2.4.2–2.4.4 papunkčiuose nurodytų terminų nesilaikymą bei prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) paslaugų teikimo sutartyje nurodytų paslaugų kokybės parametrų nesilaikymą;

2.9. prieigos kainas (įskaitant pradinio prijungimo užmokesčius, periodinius užmokesčius ir kitus užmokesčius; jei kainos yra diferencijuotos, tai turi būti nurodyta) ir (ar) kainų sudarymo formules (algoritmus), nuolaidas, mokėjimo terminus bei sąlygas;

2.10. prašymų dėl papildomos informacijos apie teikiamą prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, sąskaitų už paslaugas išrašymą ir pan. pateikimo tvarką bei ūkio subjekto Telia Lietuva, AB teikiamų atsakymų į šiuos prašymus dėl papildomos informacijos suteikimo pateikimo tvarką ir terminus;

3. laikytis šios standartinio pasiūlymo dėl prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) suteikimo paskelbimo, įsigaliojimo ir atnaujinimo tvarkos:

3.1. ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo šio nutarimo priėmimo dienos privalo pateikti RRT standartinio pasiūlymo projektą ir viešai jį paskelbti savo interneto svetainėje;

3.2. ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo atitinkamų teisės aktų pakeitimų ir (ar) įvykus technologijų, ir (ar) rinkos, ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų pokyčiams privalo atnaujinti standartinį pasiūlymą ir viešai jį paskelbti savo interneto svetainėje;

3.3. ne vėliau kaip 2 mėnesiai iki kiekvieno ūkio subjekto Telia Lietuva, AB iniciatyva ketinamo atlikti standartinio pasiūlymo pakeitimo, šiame papunktyje nustatyta tvarka privalo informuoti RRT, kartu pateikdamas RRT atnaujintą standartinį pasiūlymą ir ketinamų atlikti pakeitimų lentelę, joje nurodydamas keičiamus, naujai įtraukiamus ir (ar) išbraukiamus standartinio pasiūlymo punktus bei atnaujinto standartinio pasiūlymo įsigaliojimo datą. Visą šiame punkte nurodytą informaciją ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo pateikti RRT ir paskelbti savo interneto svetainėje. Jei ketinama keisti standartiniame pasiūlyme nurodytą paslaugos kainą, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB taip pat privalo laikytis RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių reikalavimų;

3.4. standartinis pasiūlymas įsigalioja po 2 mėnesių nuo jo paskelbimo viešai ūkio subjekto Telia Lietuva, AB interneto svetainėje dienos. Standartinio pasiūlymo paskelbimas nereiškia, kad paskelbtasis standartinis pasiūlymas atitinka teisės aktų reikalavimus;

4. kiekvieną kartą nutiesęs RKKS atkarpą, įvėręs, išvėręs ryšių kabelį į RKKS ir (ar) atlikęs prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, ir (ar) įvėrus, išvėrus kabelį RKKS prieigos gavėjui ir (ar) pasikeitus ar paaiškėjus naujai informacijai apie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB valdomą RKKS, suvesti į GIS visus žinomus informacijos pasikeitimus ar naują informaciją apie RKKS, į RKKS atkarpą įvertus ryšių kabelius, įskaitant informaciją apie jų išorinius skersmenis milimetrais.

(50) Įstatymo 19 straipsnyje nurodytas **nediskriminavimo įpareigojimas**, pagal kurį ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo laikytis rezultato lygiavertiškumo principo (angl. *Equivalence of Outputs*) (toliau – EEO), kuomet didmeninių prieigos paslaugų teikimas didelę įtaką turinčio ūkio subjekto mažmeniniam padaliniui ir kitiems operatoriams vykdomas skirtingomis sistemomis ir procesais, tačiau užtikrinant šių paslaugų funkcijų ir kainų panašumą. Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, kiek tai susiję su prieiga prie RKKS (ir susijusių priemonių) privalo:

1. nediskriminuoti kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškais aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniams, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą;

2. užtikrinti, kad prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), naudojamos ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeninėms paslaugoms teikti, vieneto sąnaudos, būtų vienodos su tomis didmeninėms prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) vieneto sąnaudomis, kurios priskirtos kitiems operatoriams, perkantiems prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių);

3. išskiriant duomenis atskirai pagal tai, ar prieigos suteikimo galimybių tyrimas, įskaitant TGT, dėl prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) buvo atliekami ūkio subjekto Telia Lietuva, AB padalinių ar kitų operatorių užsakymu ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 d. pateikti RRT

informaciją apie praėjusiais kalendoriniais metais teiktas prieigas prie RKKS (ir susijusių priemonių) apie:

3.1. atliktų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, dėl prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), vykstant apžiūrai į pageidautiną nuomoti atkarpą, skaičius, išskiriant:

3.1.1. atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT;

3.1.2. teigiamus ir neigiamus prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymus, nurodant pagrindines neigiamų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymų priežastis;

3.1.3. atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT, per standartiniame pasiūlyme nurodytą terminą ir viršijus šį terminą;

3.1.4. vidutinę vieno prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, trukmę.

3.2. atliktų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, dėl prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), nevykstant apžiūrai į pageidautiną nuomoti atkarpą, skaičius, išskiriant:

3.2.1. atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT;

3.2.2. teigiamus ir neigiamus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT, atsakymus, nurodant pagrindines neigiamų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymų priežastis;

3.2.3. atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT, per standartiniame pasiūlyme nurodytą terminą ir viršijus šį terminą;

3.2.4. vidutinę vieno prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, trukmę.

(51) Įstatymo 24 straipsnyje nustatyti **kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai**, pagal kuriuos ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, teikdamas prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių):

1. privalo tvarkyti sąnaudų apskaitą RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis iki RRT sprendimo, kuriuo bus patvirtintas BU-LRIC+ (angl. *Bottom-Up Long Run Incremental Costs*, BU-LRIC+) modelis, kuriuo bus nustatoma prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) turto reguliuojamo turto bazė pagal reguliuojamą balansinę vertę, atimant skaičiavimo momentu sukauptą nusidėvėjimą ir taikant kainų indeksavimo metodą, priėmimo dienos;

2. privalo teikti prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) tokiomis kainomis, kurios būtų ne didesnės nei sąnaudos, apskaičiuotos RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis, iki kol RRT įdiegs BU-LRIC+ modelį, kuriuo bus nustatoma prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) turto reguliuojamo turto bazė pagal reguliuojamą balansinę vertę, atimant skaičiavimo momentu sukauptą nusidėvėjimą ir taikant kainų indeksavimo metodą, ir patvirtins naujas prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) paslaugų kainas;

3. jeigu BU-LRIC+ modeliu apskaičiuotos prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) kaina daugiau kaip 20 proc. skiriasi nuo tuo metu galiojančių prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) kainų, apskaičiuotų RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka, privalo kasmet taikyti ne didesnę kaip 20 proc. kainos pokytį iki kol pasieks BU-LRIC+ modeliu apskaičiuotas prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) kainas;

4. gali teikti prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių), kurios infrastruktūra naujai pastatyta ir įregistruota (deklaruota) po standartinio pasiūlymo dėl RKKS (ir susijusių priemonių) įsigaliojimo dienos, tokiomis kainomis, kurios atspindėtų esamas rinkos sąlygas ir būtų grindžiamos visomis faktiškai patirtomis išlaidomis. Jeigu ūkio subjektas Telia Lietuva, AB pasinaudoja galimybe taikyti skirtingas prieigos prie naujos RKKS (ir susijusių priemonių) kainas, privalo savo GIS aiškiai ir skaidriai nurodyti, identifikuojant eksploatavimo pradžios datą, kuri prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) infrastruktūra yra laikoma nauja;

5. privalo netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, nebūtinai suteikti prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių).

(52) Įstatymo 20 straipsnyje nurodytas **apskaitos atskyrimo įpareigojimas**, pagal kurį ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, teikdamas prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) paslaugas privalo vykdyti apskaitos atskyrimo įpareigojimą RRT patvirtintų apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų nustatyta tvarka ir sąlygomis, iki kol RRT įdiegs BU-LRIC+ modelį.

II. Įpareigojimų Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje naikinimas

(53) Tiriamuoju laikotarpiu ūkio subjektui Telia Lietuva, AB galiojo 2019 m. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo metu nustatyti įpareigojimai: įpareigojimas suteikti prieigą, nediskriminavimo įpareigojimas, skaidrumo įpareigojimas, kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai bei apskaitos atskyrimo įpareigojimas, kurie sprendė 2019 m. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo metu nustatytas konkurencijos problemas.

(54) Šiame Rinkų tyrime nustatytos DVP 36 rinkos konkurencijos problemos (Ataskaitos 6.1 dalyje) iš esmės sutampa su 2019 m. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimo metu nustatytomis problemomis, todėl, siekiant spręsti DVP 36 rinkoje nustatytas konkurencijos problemas, tikslinga ūkio subjektui Telia Lietuva, AB palikti galioti 2019 m. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje nustatytus įpareigojimus. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinka šiame rinkos tyrime buvo apibrėžta kaip DVP 36 rinka, t. y. atsižvelgiant į pasikeitusį rinkos apibrėžimą (DVP 24 rinkoje nenustačius konkurencijos problemų pagal Ataskaitos 5.2 dalyje nurodytus argumentus), ir į tai, kad 2019 m. atliktame Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrime ūkio subjektui Telia Lietuva, AB nustatyti įpareigojimai apėmė ir įpareigojimus prieigai prie RKKS ir siekiant, jog nenutrūktų prieigų prie RKKS teikimas, Taryba daro išvadą, kad yra tikslinga naikinti ūkio subjektui Telia Lietuva, AB ankstesniame rinkos tyrime nustatytus įpareigojimus nuo standartinio pasiūlymo dėl didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros suteikimo Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje įsigaliojimo dienos, t. y. įpareigojimus nustatytus:

1. RRT direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakyme Nr. 1V-818 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės atsietos prieigos (įskaitant iš dalies atsietą prieigą) prie vietinės metalinės vytos poros linijos ir dalinės vietinės metalinės vytos poros linijos, skirtos plačiajuosčio ryšio ir balso paslaugoms teikti rinkoje“;

2. RRT direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakyme Nr. 1V-629 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje“;

3. RRT direktoriaus 2016 m. sausio 7 d. įsakyme Nr. 1V-12 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje“;

4. RRT direktoriaus 2019 m. liepos 19 d. įsakyme Nr. 1V-768 „Dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje“.

III. Įpareigojimų DVP 36 rinkoje nustatymas

(55) Atsižvelgiant į šio nutarimo 33 pastraipoje nurodytas konkurencijos problemas DVP 36 rinkoje, ūkio subjektui Telia Lietuva, AB nustatomi šie įpareigojimai:

(56) Įstatymo 21 straipsnyje nurodytas **įpareigojimas suteikti prieigą**, pagal kurį:

1. kiek tai susiję su visiškai atsietą prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), ūkio subjektas Telia Lietuva, AB:

- 1.1. privalo patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti prieigą;

- 1.2. privalo sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti prieigą;
- 1.3. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos prieigos suderinamumui;
- 1.4. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;
- 1.5. privalo suteikti su prieiga susijusias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą galutiniams paslaugų gavėjams;
- 1.6. privalo suteikti prieigą prie informacinių sistemų, duomenų bazių ir (ar) programinės įrangos sistemų, įskaitant veiklos palaikymo sistemų, ir sudaryti operatoriams sąlygas:
  - 1.6.1. informacijai apie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB išvystytą elektroninių ryšių tinklą gauti, įskaitant informaciją, leidžiančią preliminarai įvertinti ar konkrečiu adresu fiziškai yra nutiestos ūkio subjekto Telia Lietuva, AB vietinės šviesolaidinės, UTP ar STP linijos, ar šios linijos yra užimtos;
  - 1.6.2. konkrečiu adresu užsakyti visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT;
  - 1.6.3. konkrečiu adresu užsakyti visiškai atsietą prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių);
  - 1.6.4. gedimams registruoti.
- 1.7. privalo sudaryti sąlygas operatoriui užsakyti TGT dėl visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) gavimo, fiziškai dalyvaujant atliekant TGT konkrečiu adresu.
- 1.8. gali atsisakyti suteikti prieigą, vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kurie yra pagrįsti objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinkamas technines ir organizacines priemones savo viešaisiais elektroninių ryšių tinklais teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamam teikimui, jei teisės aktai nenustato kitaip. Įrodinėjimo našta, jog atitinkama prieiga negali būti suteikta, tenka ūkio subjektui Telia Lietuva, AB. Tais atvejais, kai prieigos suteikimas negalimas dėl vietinių linijų trūkumo, dėl jų įrengimo ūkio subjektas Telia Lietuva, AB ir operatorius gali susitarti komercinių derybų būdu;
- 1.9. esant neigiamam atsakymui dėl prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) suteikimo galimybių, įskaitant neigiamą TGT, ar kai ūkio subjektas Telia Lietuva, AB dėl kitų objektyvių priežasčių atsisako suteikti prieigą, vėluoja ją suteikti, jis privalo operatoriui pateikti išsamų paaiškinimą dėl neigiamo prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, atsakymo, atsisakymo ar vėlavimo priežasčių suteikti prieigą ir aplinkybių bei, nurodyti sąlygas, ir esant galimybėms, tikslų terminą, kuriomis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB galėtų šią prieigą suteikti;
- 1.10. nuo šio nutarimo priėmimo dienos iki sprendimų, priimtų kitame Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrime, įsigaliojimo dienos, bet ne trumpiau kaip 5 metams, gali atsisakyti suteikti visiškai atsietą prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), teikiamą naudojant nuo šio nutarimo priėmimo dienos naujai nutiestas vietines šviesolaidines, vietinės UTP ir STP linijas šiose seniūnijose: Alytaus sen. Alytaus r. sav., Antakalnio sen. Vilniaus m. sav., Ariogalos sen. Raseinių r. sav., Garliavos apylinkių sen. Kauno r. sav., Garliavos sen. Kauno r. sav., Jiezno sen. Prienų r. sav., Kalvarijos sen. Kalvarijos sav., Kruonio sen. Kaišiadorių r. sav., Miroslavo sen. Alytaus r. sav., Nemėžio sen. Vilniaus r. sav., Pabradės sen. Švenčionių r. sav., Panerių sen. Vilniaus m. sav., Simno sen. Alytaus r. sav., Šiaulių kaimiškoji sen. Šiaulių r. sav., Švenčionių sen. Švenčionių r. sav., Trakų sen. Trakų r. sav. (pastato lygmeniu);

1.11. prieigai teikti naudojamiems tinklo elementams negali taikyti jiems taikytinuose standartuose nenustatytų apribojimų, įskaitant apribojimus tinklo elementų sujungimui su viešaisiais ryšių tinklais bei tinklo elementų paskirčiai;

1.12. privalo raštu informuoti prieigos gavėją ir RRT apie kiekvieno tinklo elemento, prie kurio gavėjui yra suteikta prieiga, ir jo sudedamųjų dalių, eksploatacijos terminų pabaigą arba jų pakeitimą nauja elektroninių ryšių infrastruktūra, ne vėliau kaip prieš 24 mėnesius iki atitinkamo eksploatacijos termino pabaigos datos. Tuo atveju, jei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali pasiūlyti prieigos gavėjui kainos ir techninių charakteristikų prasme analogišką prieigą toje pačioje geografinėje vietoje, kurioje gavėjui teikiamos prieigos, teikimą planuojama nutraukti, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB apie tai informuoja prieigos gavėją raštu ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių iki atitinkamo eksploatacijos termino pabaigos datos;

1.13. suteikęs prieigos gavėjui standartiniame pasiūlyme nurodytas paslaugas, turi vykdyti tinklo elementų, prie kurių yra suteikta prieiga, priežiūrą bei atlikti gedimų šalinimo darbus;

1.14. privalo iš anksto informuoti prieigos gavėją el. laišku ar raštu apie planuojamus atlikti ūkio subjekto Telia Lietuva, AB tinklo priežiūros ar kitus darbus, galinčius turėti įtakos prieigos gavėjo teikiamų paslaugų kokybei, suteikdamas prieigos gavėjui galimybę atitinkamai sureaguoti bei informuoti savo galutinius paslaugų gavėjus. Šis informavimo terminas turi būti ne trumpesnis, nei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB įsipareigoja informuoti savo galutinius paslaugų gavėjus.

2. Kiek tai susiję su VULA (ir susijusių priemonių) teikimu, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB:

2.1. privalo užtikrinti, kad VULA (ir susijusios priemonės) bus pradėta teikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo šio nutarimo priėmimo dienos, laikantis šios tvarkos:

2.1.1. privalo ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šio nutarimo priėmimo dienos sukurti VULA (pagal šio nutarimo Priede Nr. 1 nurodytą techninę specifikaciją) ir šios prieigos standartinio pasiūlymo projektą pateikti derinimui RRT, kartu su techninio atkartojamumo (angl. *Technical Replicability Test*) testu bei *ex ante* kainų spaudimo testu visoms VULA ir atitinkamoms mažmeninėms interneto prieigos paslaugoms;

2.1.2. privalo ne vėliau kaip per 4 mėnesius po VULA standartinio pasiūlymo projekto pateikimo RRT dienos, viešai savo interneto svetainėje paskelbti su RRT suderintą šio projekto variantą, kuris įsigalios po 2 mėnesių po jo viešo paskelbimo ūkio subjekto Telia Lietuva, AB interneto svetainėje.

2.2. privalo patenkinti pagrįstus kitų ūkio subjektų prašymus suteikti VULA (ir susijusias priemones);

2.3. privalo sąžiningai derėtis su kitais ūkio subjektais, prašančiais suteikti VULA;

2.4. esant neigiamam atsakymui dėl prieigos prie VULA suteikimo galimybių, įskaitant neigiamą TGT, ar kai ūkio subjektas Telia Lietuva, AB dėl kitų objektyvių priežasčių atsisako suteikti VULA (ir susijusias priemones), vėluoja ją suteikti, jis privalo operatoriui pateikti išsamų paaiškinimą dėl neigiamo prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, atsakymo, atsisakymo ar vėlavimo priežasčių suteikti VULA (ir susijusias priemones) ir aplinkybių bei, nurodyti sąlygas, ir esant galimybėms, tikslų terminą, kuriomis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB galėtų šią prieigą suteikti. VULA gavėjui įvykdžius ūkio subjekto Telia Lietuva, AB nurodytas sąlygas, pakartotinis prieigos suteikimo galimybių tyrimas, įskaitant TGT, dėl tos pačios prieigos suteikimo neturi būti atliekamas;

2.5. privalo suteikti atvirą prieigą prie techninių sąsajų, protokolų ar kitų technologijų, kurios yra būtinos prieigos suderinamumui;

2.6. privalo suteikti prieigą prie patalpų ar kitus elektroninių ryšių infrastruktūros bendro naudojimo būdus;

2.7. privalo suteikti su VULA susijusias paslaugas, būtinas užtikrinti paslaugų teikimą galutiniams paslaugų gavėjams;

2.8. gali atsisakyti suteikti VULA (ir susijusias priemones), vienašališkai sustabdyti jos teikimą ar ją nutraukti tik tais atvejais, kurie yra pagrįsti objektyviais kriterijais, įskaitant techninių galimybių nebuvimą arba būtinybę užtikrinti tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB užtikrintų savo viešaisiais elektroninių ryšių tinklais teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamą teikimą, jei teisės aktai nenustato kitaip. Įrodinėjimo našta, jog atitinkama prieiga negali būti suteikta, tenka ūkio subjektui Telia Lietuva, AB. Tais atvejais, kai prieigos suteikimas negalimas dėl vietinių linijų trūkumo, dėl jų įrengimo ūkio subjektas Telia Lietuva, AB ir operatorius gali susitarti komercinių derybų būdu;

2.9. nuo šio nutarimo priėmimo dienos iki sprendimų, priimtų kitame Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrime, įsigaliojimo dienos, bet ne trumpiau kaip 5 metams, gali atsisakyti suteikti VULA (ir susijusias priemones), teikiamą naudojant nuo šio nutarimo priėmimo dienos naujai nutiestas vietines šviesolaidines linijas šiose seniūnijose: Alytaus sen. Alytaus r. sav., Antakalnio sen. Vilniaus m. sav., Ariogalos sen. Raseinių r. sav., Garliavos apylinkių sen. Kauno r. sav., Garliavos sen. Kauno r. sav., Jiezno sen. Prienų r. sav., Kalvarijos sen. Kalvarijos sav., Kruonio sen. Kaišiadorių r. sav., Miroslavo sen. Alytaus r. sav., Nemėžio sen. Vilniaus r. sav., Pabradės sen. Švenčionių r. sav., Panerių sen. Vilniaus m. sav., Simno sen. Alytaus r. sav., Šiaulių kaimiškoji sen. Šiaulių r. sav., Švenčionių sen. Švenčionių r. sav., Trakų sen. Trakų r. sav. (pastato lygmeniu);

2.10. prieigai teikti naudojamiems tinklo elementams negali taikyti jiems taikytinuose standartuose nenustatytų apribojimų, įskaitant apribojimus tinklo elementų sujungimui su viešaisiais ryšių tinklais bei tinklo elementų paskirčiai;

2.11. privalo raštu informuoti prieigos gavėją ir RRT apie kiekvieno tinklo elemento, prie kurio gavėjui yra suteikta prieiga, ir jo sudedamųjų dalių, eksploatacijos terminų pabaigą arba jų pakeitimą nauja elektroninių ryšių infrastruktūra, ne vėliau kaip prieš 24 mėnesius iki atitinkamo eksploatacijos termino pabaigos datos. Tuo atveju, jei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali pasiūlyti prieigos gavėjui kainos ir techninių charakteristikų prasme analogišką prieigą toje pačioje geografinėje vietoje, kurioje gavėjui teikiamos prieigos, teikimą planuojama nutraukti, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB apie tai informuoja prieigos gavėją raštu ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių iki atitinkamo eksploatacijos termino pabaigos datos;

2.12. privalo suteikti prieigą prie informacinių sistemų, duomenų bazių ir (ar) programinės įrangos sistemų, įskaitant veiklos palaikymo sistemų, ir sudaryti operatoriui sąlygas:

2.12.1. informacijai apie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB išvystytą elektroninių ryšių tinklą gauti, įskaitant informaciją, leidžiančią preliminariai įvertinti ar konkrečiu adresu fiziškai yra nutiestos ūkio subjekto Telia Lietuva, AB vietinės šviesolaidinės linijos, ar šios linijos yra užimtos bei kokia duomenų perdavimo sparta galima šiomis linijomis;

2.12.2. konkrečiu adresu užsakyti prieigos galimybių suteikimo tyrimą, įskaitant TGT, dėl VULA (ir susijusių priemonių) suteikimo;

2.12.3. konkrečiu adresu užsakyti VULA (ir susijusias priemones);

2.12.4. gedimams registruoti.

2.13. privalo sudaryti sąlygas operatoriui užsakyti TGT dėl VULA (ir susijusių priemonių), fiziškai dalyvaujant atliekant TGT konkrečiu adresu.

2.14. suteikęs prieigos gavėjui standartiniame pasiūlyme nurodytas paslaugas, turi vykdyti tinklo elementų, prie kurių yra suteikta prieiga, priežiūrą bei atlikti gedimų šalinimo darbus;

2.15. privalo iš anksto informuoti prieigos gavėją el. laišku ar raštu apie planuojamus atlikti ūkio subjekto Telia Lietuva, AB tinklo priežiūros ar kitus darbus, galinčius turėti įtakos prieigos gavėjo teikiamų paslaugų kokybei, suteikdamas prieigos gavėjui galimybę atitinkamai sureaguoti bei informuoti savo galutinius paslaugų gavėjus. Šis informavimo terminas turi būti ne trumpesnis, nei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB įsipareigoja informuoti savo galutinius paslaugų gavėjus;

2.16. privalo sudaryti galimybes operatoriams, perkantiems didmeninės centrinės prieigos paslaugas iš ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, per 5 mėnesius nuo VULA standartinio pasiūlymo įsigaliojimo dienos, perkelti turimas didmeninės centrinės prieigos į VULA. Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo užtikrinti sklandų esamų didmeninių centrinių prieigų migravimą į VULA, kad visos esamos ir faktiškai iki VULA aktyvavimo dienos teikiamos didmeninės centrinės prieigos būtų perkeliamos į VULA be papildomų prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, ar kitų vienkartinių migravimo mokesčių, esant techninėms galimybėms. Migravimas turi būti organizuojamas taip, kad nebūtų nutrauktas paslaugos teikimas galutiniam paslaugų gavėjui, tačiau migravimas savaime nelaikomas įsipareigojimu išlaikyti identiškus paslaugos techninius parametrus ar kainodaros sąlygas;

2.17. privalo teikti VULA (ir susijusias priemones) prie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB tinklo prisijungiant regioniniu lygmeniu, t. y. iš 3 prieigos suteikimo taškų, aptarnaujančių tam tikrą šalies regioną.

3. Esant prieigos suteikimo galimybėms ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo sudaryti prieigos gavėjui galimybę migruoti tarp visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos ir (ar) prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos ir VULA užtikrinant bet kokią šiame punkte nurodytų paslaugų kombinaciją tuo pačiu užtikrinant prieigos gavėjo teikiamų paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams nenutrūkstamą teikimą, išskyrus techninės priežiūros metu įvykusius paslaugos teikimo sutrikimus.

4. Prieigos suteikimo galimybių tyrimas, įskaitant TGT, dėl VULA suteikimo bei VULA užsakymas, kai prieigos suteikimo galimybių tyrimas, įskaitant TGT, ar VULA užsakoma naudojant informacines sistemas, turi būti pilnai automatizuotas. Ūkio subjekto Telia Lietuva, AB darbuotojų dalyvavimas galimas tik išimtiniais atvejais, pvz., kai būtina patikslinti neigiamo prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, priežastis ar sąlygas, nurodytas šio nutarimo 56 pastraipos 2.4 papunktyje.

(57) RRT direktoriaus 2019 m. liepos 19 d. įsakymo Nr. 1V-768 „Dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje“ 3 punkte nustatytas skaidrumo įpareigojimas ūkio subjektui Telia Lietuva, AB, teikiant didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), prieigą prie RKKS (ir susijusias priemones) ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusias priemones) buvo įgyvendintas laikantis Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklėse, patvirtintose RRT direktoriaus 2011 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 1V-960 „Dėl Prieigos, įskaitant tinklų sujungimą, suteikimo ir teikimo taisyklių patvirtinimo“ nustatytų informacijos, reikalaujamos skelbti nustačius skaidrumo įpareigojimą, apimties, jos detalumo reikalavimų, paskelbimo būdo ir kitų paskelbimo sąlygų.

(58) Šiame Rinkų tyrime buvo konstatuota, kad prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos patenka į DVP 36 rinkos apibrėžimo apimtį ir buvo apibrėžta atskira Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinka, kurią sudaro prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) paslauga, todėl siekiant teisinio tikrumo ir nustatytų įpareigojimų aiškumo, ūkio subjektui Telia Lietuva, AB, teikiant visiškai atsietą prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) VULA (ir susijusių priemonių) nustatomas Įstatymo 18 straipsnyje apibrėžtas **skaidrumo įpareigojimas**, pagal kurį ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, teikdamas visiškai atsietą prieigą prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių), prieigą prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) ir (ar) VULA (ir susijusių priemonių) (toliau kartu – Prieiga) privalo:

1. standartiniame pasiūlyme suteikti Prieigą viešai skelbti detalią informaciją, įskaitant techninę specifikaciją, tinklo charakteristikas, atitinkamos prieigos teikimo bei naudojimo sąlygas, Prieigos ir susijusių priemonių kainas;

2. teikti ūkio subjektams, siekiantiems gauti Prieigą visą informaciją, būtiną jai gauti. Standartiniame pasiūlyme privalo nurodyti informaciją apie:

2.1. Prieigos paslaugas, prie kiekvienos paslaugos nurodant:

2.1.1. informaciją apie Prieigą prie konkrečių tinklo elementų ir (ar) priemonių;

2.1.2. prieigos technines sąlygas, charakteristikas, kokybės parametrus;

2.1.3. informaciją apie technines sąsajas, protokolus ir naudojamas technologijas, kurios yra būtinos užtikrinti per gavėjui suteiktą Prieigą teikiamų paslaugų suderinamumą;

2.1.4. VULA atveju gavėjo duomenų srauto siuntimo tvarką;

2.2. susijusias priemones, būtiną užtikrinti prieigos gavėjo viešųjų elektroninių ryšių paslaugų teikimui per jam suteiktą Prieigą, įskaitant:

2.2.1. sąlygas ryšių linijos, jungiančios ūkio subjekto Telia Lietuva, AB ir prieigos gavėjo tinklus, įrengimui, išskiriant informaciją apie techninę specifikaciją ir sąsajas, pakankamą gavėjui (arba šio gavėjo pasirinktam trečiajam asmeniui) įrengti bei teikti tokią ryšių liniją;

2.2.2. elektroninių ryšių infrastruktūrą, susijusią su Prieigos suteikimu;

2.2.3. bendro naudojimo vietą, įskaitant nutolusią bendro naudojimo vietą:

2.2.3.1. nustatytus bendro naudojimo vietų saugumo reikalavimus bei priemones šiems reikalavimams užtikrinti;

2.2.3.2. sąlygas, pagal kurias prieigos gavėjas turi galimybę apžiūrėti bendro naudojimo vietas, kuriose bus įrengiami prieigos gavėjo tinklo elementai, yra įrengti prieigos gavėjo tinklo elementai;

2.2.3.3. sąlygas, pagal kurias ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali atsisakyti suteikti bendro naudojimo vietą;

2.2.3.4. įrenginių, kurie gali būti įrengiami bendro naudojimo vietoje, techninius parametrus ir charakteristikas bei apribojimus, jei tokių yra;

2.2.3.5. erdvės bendro naudojimo vietoje paskirstymo tarp prieigos gavėjų, kai bendro naudojimo vietos plotas yra ribotas, taisyklės. Tokios taisyklės turi numatyti galimybę naudoti vieną bendro naudojimo vietą keliems prieigos gavėjams;

2.3. geografinius prisijungimo prie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB tinklo taškus, kuriuose gali būti suteikta Prieiga, pateikdamas kiekvieno taško adresą bei aptarnaujamą teritoriją;

2.4. prieigą prie informacinių sistemų, duomenų bazių ir (ar) programinės įrangos sistemų, įskaitant veiklos palaikymo sistemų, reikalingų Prieigai (ir susijusioms priemonėms) suteikti, teikti ir (ar) informacijai apie šias paslaugas gauti.

2.5. migravimo tarp Prieigos paslaugų, tvarką ir sąlygas tuo pačiu užtikrinant prieigos gavėjo teikiamų paslaugų galutiniams paslaugų gavėjams nenutrūkstamą teikimą, išskyrus techninės priežiūros metu įvykusius paslaugos teikimo sutrikimus;

2.6. Prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, atlikimo tvarką ir sąlygas, atskirai numatant tvarką ir sąlygas, pagal kurias prieigos gavėjas gali;

2.6.1. užsakyti prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, dalyvaujant fizinėje Prieigos buvimo vietoje;

2.6.2. užsakyti prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, naudojant informacines sistemas;

2.7. tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB užtikrintų savo viešaisiais elektroninių ryšių tinklais teikiamų viešųjų elektroninių ryšių paslaugų nepertraukiamą teikimą, jei teisės aktai nenustato kitaip;

2.8. kiekvienos šio nutarimo 58 pastraipos 2.1–2.2 papunkčiuose nurodytos paslaugos teikimo sąlygas ir tvarką, įskaitant:

2.8.1. prašymo dėl kiekvienos paslaugos teikimo standartinę formą;

2.8.2. prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, atlikimo terminus;

2.8.3. paslaugų suteikimo terminus;

2.8.4. gedimų šalinimo terminus;

2.8.5. paslaugų lygio susitarimus (angl. *Service Level Agreement*, SLA), jei ūkio subjektas Telia Lietuva, AB tokius taiko teikiant savo mažmenines paslaugas ir atitinkamos Prieigos paslaugos yra sudėtinė tokių mažmeninių paslaugų kūrimo grandinės dalis, įskaitant tvarką, taikomą grįžtant prie įprasto paslaugų lygio, užtikrinant, kad:

2.8.5.1. Prieigos gavėjui būtų sudarytos tinkamos galimybės pasiūlyti mažmenines paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams standartiniame pasiūlyme nurodytų paslaugų pagrindu, kurios būtų analogiškos ūkio subjekto Telia Lietuva, AB teikiamoms mažmeninėms paslaugoms, kurių sudėtinę kūrimo grandinės dalį sudaro atitinkamos standartiniame pasiūlyme nurodytos paslaugos;

2.8.5.2. atspindėtų atitinkamų ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeninių paslaugų lygio susitarimų sąlygas, įskaitant kiekvienos šio nutarimo 58 pastraipos 2.8.3–2.8.4 papunkčiuose nurodytus terminus.

2.9. standartinės kiekvienos šio nutarimo 58 pastraipos 2.1–2.2 papunkčiuose nurodytos paslaugos sutarties sąlygas;

2.10. standartinę konfidencialumo pasižadėjimo formą;

2.11. ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mokėtinas kompensacijas, įskaitant mokėjimo tvarką, už kiekvienos šio nutarimo 58 pastraipos 2.8.2–2.8.5 papunkčiuose nurodytų terminų bei sutartyje nurodytų paslaugų kokybės parametrų nesilaikymą;

2.12. kiekvienos paslaugos kainas (įskaitant pradinio prijungimo užmokesčius, periodinius užmokesčius ir kitus užmokesčius; jei kainos yra diferencijuotos, tai turi būti nurodyta) ir (ar) kainų sudarymo formules (algoritmus), nuolaidas, mokėjimo terminus bei sąlygas.

2.13. prašymų dėl papildomos informacijos apie teikiamą Prieigą, prieigos suteikimo galimybių tyrimą, įskaitant TGT, sąskaitų už paslaugas išrašymą ir pan. pateikimo tvarką bei ūkio subjekto Telia Lietuva, AB teikiamų atsakymų į šiuos prašymus dėl papildomos informacijos suteikimo pateikimo tvarką ir terminus.

3. laikytis šios standartinio pasiūlymo dėl Prieigos suteikimo paskelbimo, įsigaliojimo ir atnaujinimo tvarkos:

3.1. ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo šio nutarimo priėmimo dienos privalo pateikti RRT standartinį pasiūlymą dėl visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) ir viešai jį paskelbti savo interneto svetainėje;

3.2. ne vėliau kaip per 10 mėnesių nuo šio nutarimo priėmimo dienos privalo pateikti RRT standartinį pasiūlymą dėl VULA (ir susijusių priemonių) ir viešai jį paskelbti savo interneto svetainėje;

3.3. ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo atitinkamų teisės aktų pakeitimų ir (ar) įvykus technologijų, ir (ar) rinkos, ir (ar) paslaugų teikimo sąlygų pokyčiams privalo atnaujinti standartinį pasiūlymą ir viešai jį paskelbti savo interneto svetainėje;

3.4 ne vėliau kaip 2 mėnesiai iki kiekvieno ūkio subjekto Telia Lietuva, AB iniciatyva ketinamo atlikti standartinio pasiūlymo pakeitimo, šiame papunktyje nustatyta tvarka privalo informuoti RRT, kartu pateikdamas RRT atnaujintą standartinį pasiūlymą ir ketinamų atlikti pakeitimų lentelę, joje nurodydamas keičiamus, naujai įtraukiamus ir (ar) išbraukiamus standartinio pasiūlymo punktus bei atnaujinto standartinio pasiūlymo įsigaliojimo datą. Visą šiame punkte nurodytą informaciją ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo pateikti RRT ir paskelbti savo interneto svetainėje. Jei ketinama keisti standartiniame pasiūlyme nurodytą paslaugos kainą, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB taip pat privalo laikytis RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių reikalavimų.

3.5 standartinis pasiūlymas įsigalioja po 2 mėnesių nuo jo paskelbimo viešai ūkio subjekto Telia Lietuva, AB interneto svetainėje dienos. Standartinio pasiūlymo paskelbimas nereiškia, kad paskelbtasis standartinis pasiūlymas atitinka teisės aktų reikalavimus.

(59) Įstatymo 19 straipsnyje nurodytas **nediskriminavimo įpareigojimas**, pagal kurį RRT įpareigoja ūkio subjektą Telia Lietuva, AB, turintį didelę įtaką DVP 36 rinkoje, kiek tai susiję su Prieigos teikimu:

1. nediskriminuoti kitų ūkio subjektų, įskaitant kitiems ūkio subjektams, teikiantiems analogiškas paslaugas, analogiškų sąlygų analogiškais aplinkybėmis taikymą ir tos pačios kokybės bei tokiomis pačiomis sąlygomis, kokias turi pats arba teikia savo padaliniais, dukterinėms įmonėms ar bet kuriems kitiems ūkio subjektams, paslaugų bei informacijos teikimą;

2. užtikrinti, kad Prieigos vieneto sąnaudos, naudojamos teikti ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeninėms paslaugoms, būtų vienodos su tomis didmeninėmis Prieigos vieneto sąnaudomis, kurios priskirtos kitiems operatoriams, perkantiems tokias paslaugas;

3. išskiriant duomenis atskirai pagal tai, ar prieigos suteikimo galimybių tyrimas, įskaitant TGT, dėl Prieigos buvo atliekami ūkio subjekto Telia Lietuva, AB padalinių ar kitų operatorių užsakymu ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 d. pateikti RRT informaciją apie praėjusiais kalendoriniais metais:

3.1. atliktų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, dėl visiškai atsietos prieigos prie vietinės šviesolaidinės linijos, prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos skaičių;

3.1.1. atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT;

3.1.2. teigiamus ir neigiamus prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymus bei nurodant pagrindines neigiamų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymų priežastis;

3.1.3. per standartiniame pasiūlyme nurodytą terminą atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT, ir viršijus šį terminą;

3.1.4. vidutinę vieno prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, trukmę.

3.2. Suteiktų visiškai atsietų prieigų prie vietinės šviesolaidinės linijos, prieigų prie vietinės UTP ir STP linijos skaičius, nuo užsakymo dėl prieigos suteikimo pateikimo dienos:

3.2.1. prieigos užsakymus;

3.2.2. prieigos suteikimą, atliktą per standartiniame pasiūlyme nurodytą terminą ir viršijus šį terminą;

3.2.3. vidutinę vienos prieigos suteikimo trukmę.

3.3. Atliktų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, dėl VULA suteikimo skaičių:

3.3.1. atliktus prieigos suteikimo galimybių tyrimus, įskaitant TGT;

3.3.2. teigiamus ir neigiamus prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymus bei nurodant pagrindines neigiamų prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, atsakymų priežastis;

3.3.3. atliktus per standartiniame pasiūlyme nurodytą terminą ir viršijus šį terminą;

3.3.4. vidutinę vieno prieigos suteikimo galimybių tyrimo, įskaitant TGT, trukmę.

3.4. Suteiktų VULA skaičius nuo užsakymo dėl prieigos suteikimo pateikimo dienos:

3.4.1. prieigos užsakymus;

3.4.2. prieigos suteikimą, atliktą per standartiniame pasiūlyme nurodytą terminą ir viršijus šį terminą;

3.4.3. vidutinę vienos prieigos suteikimo trukmę.

4. kiekvieną kartą prieš patvirtindamas naujas ar keisdamas galiojančias VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių interneto prieigos paslaugų (angl. *flagship*) (toliau – pagrindinė mažmeninė paslauga) (detali informacija apie pagrindines mažmenines paslaugas pateikta šio nutarimo Priede

Nr. 2) technines – kokybines charakteristikas, privalo atlikti ir pateikti RRT techninio atkartojamumo testą (angl. *Technical Replicability Test*) likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki šių savybių pakeitimo. RRT per 20 darbo dienų po techninio atkartojamumo testo gavimo patikrina informaciją ir pateikia raštu atsakymą ūkio subjektui Telia Lietuva, AB ar įvykdytas nediskriminavimo įpareigojimas. Jeigu RRT nustato, kad VULA kokybinės charakteristikos yra ne prastesnės nei pagrindinių mažmeninių paslaugų kokybinės charakteristikos, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali skelbti atnaujintas paslaugų kokybines charakteristikas. Jeigu RRT nustato, kad VULA kokybinės charakteristikos yra prastesnės, įskaitant paslaugų suteikimo sąlygas (pvz., gedimo šalinimo terminus) nei pagrindinių mažmeninių paslaugų kokybinės charakteristikos, tai ūkio subjektas Telia Lietuva, AB turi pakeisti VULA standartinį pasiūlymą, kad VULA kokybinės charakteristikos būtų ne prastesnės nei pagrindinių mažmeninių paslaugų kokybinės charakteristikos t. y. būtų įvykdyti techninio atkartojamumo testo reikalavimai.

5. teikdamas atsakymus dėl Prieigos suteikimo galimybių tyrimų, įskaitant TGT, konkrečiu adresu, privalo teikti panašiomis ir palyginamomis sąlygomis grįstus tokio pat pobūdžio ir detalumo atsakymus tiek kitiems operatoriams, tiek ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeniniam padaliniui;

6. ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 31 d. pateikti informaciją RRT už praėjusius kalendorinius metus, kurioje dokumentais būtų pagrįsti ūkio subjekto Telia Lietuva, AB veiksmi, kuriais užkertamas kelias ūkio subjektui Telia Lietuva, AB didmeninės ir mažmeninės veiklos padaliniais dalytis neskelbtina (konfidencialūs kitų operatorių planai diegti mažmenines paslaugas vartotojams) informacija;

7. kiekvieną kartą prieš patvirtindamas naujas ar keisdamas galiojančias VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių paslaugų kainas, privalo atlikti ir pateikti RRT *ex ante* kainų spaudimo testą (pagal šio nutarimo Priede Nr. 2 aprašytus principus ir metodiką) likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki kainų pasikeitimo. RRT per 20 darbo dienų po *ex ante* kainų spaudimo testo gavimo patikrina informaciją ir pateikia raštu atsakymą ūkio subjektui Telia Lietuva, AB, ar įvykdytas nediskriminavimo įpareigojimas. Jeigu kainų spaudimo nenustatyta, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali skelbti atnaujintas VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių paslaugų kainas. Jeigu *ex ante* kainų spaudimas nustatytas, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB turi atšaukti arba atidėti atitinkamo didmeninio ir (ar) mažmeninio pasiūlymo taikymą, kol nebus įvykdytas *ex ante* kainų spaudimo testo reikalavimas;

8. ūkio subjektas Telia Lietuva, AB VULA kainas savo iniciatyva gali keisti ne daugiau nei vieną kartą per metus, išskyrus atvejus, kai mažmeninių pasiūlymų kainos yra mažinamos ir atlikus *ex ante* kainų spaudimo testą privaloma pakeisti VULA kainas, taip siekiant užtikrinti nediskriminavimo įpareigojimo vykdymą.

9. privalo netaikyti skirtingų Prieigos SLA (įskaitant aukštesnio lygio SLA) kainų skirtingiems šių paslaugų gavėjams ir ūkio subjekto Telia Lietuva, AB galutiniams paslaugų gavėjams.

(60) Įstatymo 24 straipsnyje numatyti **kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimai**, kiek tai susiję su Prieigos teikimu, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB:

1. privalo tvarkyti sąnaudų apskaitą RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis iki RRT sprendimo, kuriuo bus patvirtinti BU-LRIC+ modelio rezultatai, įsigaliojimo dienos;

2. privalo teikti Prieigą tokiomis kainomis, kurios būtų ne didesnės nei sąnaudos, apskaičiuotos RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta tvarka ir sąlygomis, iki kol RRT įdiegs BU-LRIC+ modelį ir patvirtins naujas šių paslaugų kainas;

3. jeigu BU-LRIC+ modeliu apskaičiuotos Prieigos kaina daugiau kaip 20 proc. skiriasi nuo tuo metu galiojančių Prieigos kainų, apskaičiuotų RRT patvirtintų sąnaudų apskaitos taisyklių nustatyta

tvarka, privalo kasmet taikyti ne didesnę kaip 20 proc. kainos pokytį iki kol pasieks BU-LRIC+ modelių apskaičiuotas Prieigos kainas;

4. privalo netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, nebūtinas suteikti Prieigą.

5. privalo netaikyti skirtingų Prieigos kainų priklausomai nuo galutinių paslaugų gavėjų, kuriems prieigos gavėjas teiks mažmenines elektroninių ryšių paslaugas, naudodamas ūkio subjekto Telia Lietuva, AB suteiktą Prieigą, tipų (fiziniai ar juridiniai asmenys).

(61) Įstatymo 20 straipsnyje nurodytas **apskaitos atskyrimo įpareigojimas** išdėstomas taip: ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, teikdamas paslaugas DVP 36 rinkoje, privalo vykdyti apskaitos atskyrimo įpareigojimą RRT patvirtintų apskaitos atskyrimo taisyklių ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų nustatyta tvarka ir sąlygomis iki kol RRT įdiegs BU-LRIC+ modelį.

IV. Įpareigojimų Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje naikinimas

(62) Kaip nustatyta atlikus Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimą, Ataskaitoje konstatuota, kad mažmeninės paslaugos šio Rinkų tyrimo kontekste yra mažmeninės interneto prieigos paslaugos, teikiamos šviesolaidinėmis linijomis (FTTx paslaugos) ir FTTx 24 rinka netenkina antrojo trijų kriterijų testo kriterijaus, kas suponuoja, kad rinkoje egzistuoja sąlygos veiksmingai konkurencijai ir konstatuota, kad FTTx 24 rinka vertikalčiai susijusi su DCP 24 rinka. Taip pat konstatuota, kad DCP 36 rinka nepasižymi tokiais charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą.

(63) Įstatymo 17 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad jei atlikus atitinkamos rinkos tyrimą nustatoma, kad jos charakteristikos negali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymo ir (ar) joje nėra didelę įtaką turinčių ūkio subjektų, RRT Įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis nenustato Įstatymo 17 straipsnyje nurodytų įpareigojimų ūkio subjektams ir (ar) panaikina didelę įtaką atitinkamoje rinkoje turėjusiems ūkio subjektams nustatytus įpareigojimus, jei tokie buvo nustatyti.

(64) Atsižvelgiant į tai, kad Tiriamuoju laikotarpiu ūkio subjektui Telia Lietuva, AB buvo taikomas *ex ante* reguliavimas ir į tai, kas išdėstyta aukščiau, t. y. kad Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinka nepasižymi tokiais charakteristikomis, kurios gali pateisinti įpareigojimų, nurodytų Įstatymo 17 straipsnyje, taikymą, Taryba konstatuoja, kad ūkio subjektui Telia Lietuva, AB yra naikintini RRT direktoriaus įsakymuose nustatyti įpareigojimai:

1. RRT direktoriaus 2012 m. lapkričio 21 d. įsakyme Nr. 1V-1718 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje“.

2. RRT direktoriaus 2016 m. kovo 1 d. įsakyme Nr. 1V-261 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje“.

3. RRT direktoriaus 2019 m. liepos 19 d. įsakyme Nr. 1V-766 „Dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje“.

(65) Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektui Telia Lietuva, AB DVP 36 rinkoje yra nustatomi įpareigojimai susiję su naujos paslaugos VULA sukūrimu, ir į tai, kad, kaip nurodyta Ataskaitos 9.2.1 dalyje, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo užtikrinti, kad VULA bus pradėta teikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo šio nutarimo priėmimo dienos, ir siekiant užtikrinti galutinių paslaugų gavėjų interesus, 2019 m. Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo metu nustatytus įpareigojimus visoje 2019 m. Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo metu apibrėžtoje geografinėje

teritorijoje, t. y. visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje, išskyrus Šiaulių miesto ir Visagino savivaldybės teritorijas, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo vykdyti 12 mėnesių nuo šio nutarimo priėmimo dienos.

(66) RRT ir toliau seks situaciją Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje ir, esant poreikiui, spręs dėl rinkos tyrimo atlikimo. Taip pat pažymėtina, kad jei ūkio subjektai, nesusitaria dėl Įstatymo reglamentuotų visuomeninių santykių, jie turi teisę kreiptis į RRT su prašymu išnagrinėti ginčą privaloma išankstine ne teismo tvarka.

(67) RRT, siekdama įvertinti DVP 36 rinkos pokyčius ir užtikrinti taikomo reguliavimo efektyvumą, turi teisę peržiūrėti 36 savivaldybės pagal Ataskaitos 2.1.3.9.1 skyriuje nustatytus kriterijus.

(68) Apibendrinus ir įvertinus pirmo ir antro viešų konsultavimų metu pateiktas pastabas, konstatuotina, jog suinteresuotų asmenų ir Europos Komisijos pateiktos pastabos ir argumentai, kurie išdėstyti ir įvertinti Ataskaitos Priede Nr. 2 ir Priede Nr. 4, nepaneigia RRT tyrimo metu padarytų išvadų dėl Rinkų tyrimo rezultatų pagrįstumo.

(69) RRT gali motyvuotai pareikalauti, kad ūkio subjektas Telia Lietuva, AB per RRT nustatytą terminą pakeistų standartinio pasiūlymo, įskaitant ir neįsigaliojusio standartinio pasiūlymo, sąlygas, tarp jų ir kainas, jeigu jos neatitinka Įstatyme ar kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

(70) RRT, vykdydama ūkio subjektui Telia Lietuva, AB nustatytų įpareigojimų priežiūrą, nustačiusi, kad ūkio subjektas Telia Lietuva, AB netinkamai interpretuoja atitinkamo įpareigojimo turinį ir (ar) vykdymo sąlygas, turi teisę detalizuoti įpareigojimus ir teikti išaiškinimus dėl jų tinkamo vykdymo, kurie ūkio subjektui Telia Lietuva, AB yra privalomi.

(71) Taryba konstatuoja, kad Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje ir DVP 36 rinkoje nustatomi įpareigojimai yra proporcingi ir pateisinami elektroninių ryšių veiklos reguliavimo principais, nurodytais Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, ir Įstatymo 1 straipsnio 5 dalyje nurodytais tikslais.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 5 punktu ir 17 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4, 6 punktais, 7 dalimi,

Taryba n u t a r i a :

1. Patvirtinti Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo ataskaitą (pridedama).

2. Pripažinti ūkio subjektą Telia Lietuva, AB, kurį sudaro Telia Lietuva, AB, Telia Global Services Lithuania, UAB ir VŠĮ „Numerio perkėlimas“, turinčiu didelę įtaką:

2.1. Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje, kurios geografinė teritorija yra visa Lietuvos Respublikos teritorija.

2.2. Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje, kurios geografinė teritorija yra Lietuvos Respublikos teritorija, kuri apima Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojo rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo

savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijas.

3. Nustatyti ūkio subjektui Telia Lietuva, AB Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje:

- 3.1. įpareigojimą suteikti prieigą, išdėstytą šio nutarimo 48 pastraipoje;
- 3.2. skaidrumo įpareigojimą, išdėstytą šio nutarimo 49 pastraipoje;
- 3.3. nediskriminavimo įpareigojimą, išdėstytą šio nutarimo 50 pastraipoje;
- 3.4. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus, išdėstytus šio nutarimo 51 pastraipoje;
- 3.5. apskaitos atskyrimo įpareigojimą, išdėstytą šio nutarimo 52 pastraipoje.

4. Ūkio subjektui Telia Lietuva, AB šio nutarimo rezoliucinės dalies 3 punkte nustatyti įpareigojimai Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje yra nustatomi ir įsigalioja nuo šio nutarimo priėmimo dienos.

5. Nuo standartinio pasiūlymo dėl didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros suteikimo įsigaliojimo dienos panaikinti didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje turėjusiam ūkio subjektui Telia Lietuva, AB nustatytus įpareigojimus ir pripažinti netekusiais galios:

5.1. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2006 m. liepos 17 d. įsakymą Nr. 1V-818 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės atsietos prieigos (įskaitant iš dalies atsietą prieigą) prie vietinės metalinės vytos poros linijos ir dalinės vietinės metalinės vytos poros linijos, skirtos plačiajuosčio ryšio ir balso paslaugoms teikti rinkoje“;

5.2. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2011 m. birželio 16 d. įsakymą Nr. 1V-629 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės (fizinės) tinklo infrastruktūros prieigos (įskaitant iš dalies arba visiškai atsietą prieigą) fiksuotoje vietoje rinkoje“;

5.3. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. sausio 7 d. įsakymą Nr. 1V-12 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje“;

5.4. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos 2019 m. liepos 19 d. įsakymą Nr. 1V-768 „Dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje“.

6. Nustatyti ūkio subjektui Telia Lietuva, AB Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje:

- 6.1. įpareigojimą suteikti prieigą, išdėstytą šio nutarimo 56 pastraipoje;
- 6.2. skaidrumo įpareigojimą, išdėstytą šio nutarimo 58 pastraipoje;
- 6.3. nediskriminavimo įpareigojimą, išdėstytą šio nutarimo 59 pastraipoje;
- 6.4. kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus, išdėstytus šio nutarimo 60 pastraipoje;
- 6.5. apskaitos atskyrimo įpareigojimą, išdėstytą šio nutarimo 61 pastraipoje.

7. Ūkio subjektui Telia Lietuva, AB šio nutarimo rezoliucinės dalies 6 punkte nustatyti įpareigojimai Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje yra nustatomi ir įsigalioja nuo standartinio pasiūlymo dėl didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros suteikimo įsigaliojimo dienos, išskyrus virtualios prieigos prie atsietos vietinės linijos (VULA) paslaugą, kurią ūkio subjektas Telia Lietuva, AB turi sukurti ir pradėti teikti ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo šio nutarimo priėmimo dienos.

8. Panaikinti ūkio subjektui Telia Lietuva, AB Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje įpareigojimus šio nutarimo rezoliucinės dalies 10.1 papunktyje nurodytose savivaldybėse po 12 mėn. nuo šio nutarimo priėmimo dienos.

9. Nuo šio nutarimo rezoliucinės dalies 10.2 papunktyje nurodytų sąlygų įgyvendinimo dienos panaikinti ūkio subjektui Telia Lietuva, AB Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje įpareigojimus šio nutarimo rezoliucinės dalies 10.2 papunktyje nurodytose savivaldybėse ir pripažinti netekusiais galios:

9.1. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2012 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. 1V-1718 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės plačiajuosčio ryšio prieigos rinkoje“;

9.2. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2016 m. kovo 1 d. įsakymą Nr. 1V-261 „Dėl ūkio subjekto TEO LT, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje“;

9.3. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2019 m. liepos 19 d. įsakymą Nr. 1V-766 „Dėl ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, turinčio didelę įtaką Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkoje“.

9. Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalo vykdyti šio nutarimo rezoliucinės dalies 8.3 papunktyje nurodytu įsakymu nustatytus įpareigojimus:

10.1. Alytaus miesto savivaldybės, Anykščių rajono savivaldybės, Elektrėnų savivaldybės, Jonavos rajono savivaldybės, Joniškio rajono savivaldybės, Kelmės rajono savivaldybės, Kėdainių rajono savivaldybės, Klaipėdos miesto savivaldybės, Marijampolės savivaldybės, Mažeikių rajono savivaldybės, Panevėžio miesto savivaldybės, Pasvalio rajono savivaldybės, Radviliškio rajono savivaldybės, Rokiškio rajono savivaldybės, Skuodo rajono savivaldybės, Šalčininkų rajono savivaldybės, Šilutės rajono savivaldybės, Telšių rajono savivaldybės, Ukmergės rajono savivaldybės, Utenos rajono savivaldybės, Vilkaviškio rajono savivaldybės ir Zarasų rajono savivaldybės teritorijose 12 mėn. nuo šio nutarimo priėmimo dienos.

10.2. Akmenės rajono savivaldybės, Alytaus rajono savivaldybės, Birštono savivaldybės, Biržų rajono savivaldybės, Druskininkų savivaldybės, Ignalinos rajono savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybės, Kaišiadorių rajono savivaldybės, Kalvarijos savivaldybės, Kauno miesto savivaldybės, Kauno rajono savivaldybės, Kazlų Rūdos savivaldybės, Klaipėdos rajono savivaldybės, Kretingos rajono savivaldybės, Kupiškio rajono savivaldybės, Lazdijų rajono savivaldybės, Molėtų rajono savivaldybės, Neringos savivaldybės, Pagėgių savivaldybės, Pakruojo rajono savivaldybės, Palangos miesto savivaldybės, Panevėžio rajono savivaldybės, Plungės rajono savivaldybės, Prienų rajono savivaldybės, Raseinių rajono savivaldybės, Rietavo savivaldybės, Šakių rajono savivaldybės, Šiaulių rajono savivaldybės, Šilalės rajono savivaldybės, Širvintų rajono savivaldybės, Švenčionių rajono savivaldybės, Tauragės rajono savivaldybės, Trakų rajono savivaldybės, Varėnos rajono savivaldybės, Vilniaus miesto savivaldybės, Vilniaus rajono savivaldybės teritorijose iki sąlygų nustatytų šio nutarimo 56 pastraipos 2.16 papunktyje įvykdymo dienos.

Šis nutarimas per vieną mėnesį nuo jo gavimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

**Virtualios prieigos prie atsietos vietinės linijos
(angl. *Virtual Unbundling of Local Access*) techninė specifikacija**

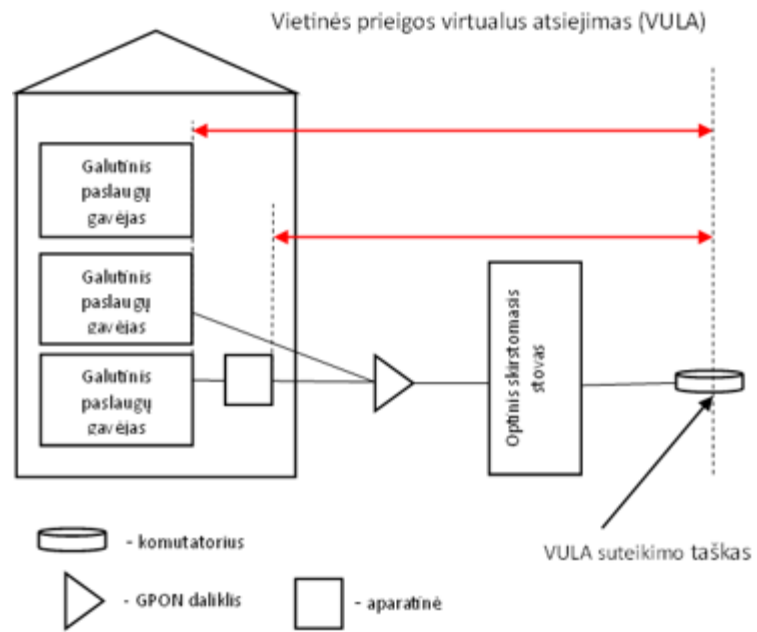
Virtualios prieigos prie atsietos vietinės linijos (angl. *Virtual Unbundling of Local Access*, toliau – VULA) paslaugai būdingos šios savybės:

1. VULA paslauga apima: 1) skaitmeninio duomenų srauto (angl. *bit-stream*) perdavimą abiem kryptimis (parsiųtimą ir išsiuntimą) šviesolaidinėmis linijomis nuo taško, kuriame gali būti suteikta VULA ir yra sujungti VULA teikėjo ir gavėjo tinklai, iki VULA teikėjo tinklo galinio taško, naudojant tam tikrą technologiją; 2) susijusias priemones, reikalingas VULA teikėjo pagrindinį tinklą sujungti su gavėjo pagrindiniu tinklu.

2. VULA gavėjui turi būti sudaroma galimybė pasiekti didmeninės vietinės prieigos teikėjo viešojo šviesolaidinio ryšio tinklo galinius taškus ir teikti interneto prieigos paslaugas, teikiamas vietinėmis šviesolaidinėmis linijomis naudojant: a) šviesolaidinių linijų, nutiestų iki paslaugų gavėjo (angl. *Fiber to the Home*) technologijas arba b) šviesolaidinių linijų, nutiestų iki pastato ir ekranuotos vytos poros (angl. *Shielded Twisted Pair*) arba neekranuotos vytos poros (angl. *Unshielded Twisted Pair*) linijas iki paslaugų gavėjo, naudojant (angl. *Fiber to the Building*) technologijas (toliau kartu – FTTx), sukuriant joms pridėtinę vertę ir diferencijuoti jas, palyginti su VULA teikėjo teikiamomis mažmeninėmis paslaugomis, taip pat kartu su FTTx paslaugomis suteikti ir kitas mažmenines paslaugas, pvz., mažmenines mokamos televizijos paslaugas (angl. *Internet protocol television*, IPTV) ir viešąsias fiksuotojo kalbinio ryšio paslaugas (teikiamas VoIP (angl. *Voice over internet protocol*) technologija).

3. Skirtingai nei didmeninės centrinės prieigos paslaugos, kurios skirtos masinės rinkos produktams, VULA turėtų užtikrinti platesnį spektrą kokybinių parametrų, pvz., pateikiamumą, greitaveiką, nepertraukiamai veikiantį klientų aptarnavimą, greitus gedimų šalinimų terminus ir pan., kurie gali būti nustatomi sudarant paslaugų lygio susitarimus (angl. *Service Level Agreement*).

Įprastai naudojant VULA didmeninė duomenų perdavimo paslauga teikiama nuo komutatoriaus iki tinklo galinio taško ar kito tinklo elemento, nuo kurio gali būti suteikiamos duomenų perdavimo paslaugos (žr. pav.). Pastebėtina, kad paveiksle pateikta schema atspindi tik vieną iš galimų VULA suteikimo variantų. VULA gali būti suteikiama ir kituose, toliau nuo tinklo galinio taško esančiuose tinklo taškuose, ypač tais atvejais, kai VULA teikėjas, savo tinkle panaudodamas įvairių lygių komutatorius, tinklo valdymą atlieka pagrindinio tinklo agreguojančiuose elementuose.

Principinė VULA teikimo schema

Šaltinis: RRT

Ex ante kainų spaudimo testas

Siekiant užtikrinti nediskriminavimo įpareigojimo laikymąsi ūkio subjektui Telia Lietuva, AB teikiant virtualią prieigą prie atsietos vietinės linijos (angl. *Virtual Unbundling of Local Access*) (toliau – VULA), bus taikomas *ex ante* kainų spaudimo testas (toliau – kainų spaudimo testas), kuriuo bus įvertinamas skirtumas tarp ūkio subjekto Telia Lietuva, AB teikiamų VULA ir atitinkamų pagrindinių mažmeninių interneto prieigos paslaugų (angl. *flagship*) (toliau – pagrindinė mažmeninė paslauga) kainų.

Remiantis Komisijos 2024 m. vasario 6 d. rekomendacijos (ES) 2024/539 dėl gigabitinio junglumo reguliuojamojo skatinimo nuostatomis bei kitų šalių patirtimi ir praktika, kainų spaudimo testas taikomas tik pagrindinėms mažmeninėms paslaugoms, kurias ūkio subjektas Telia Lietuva, AB rinkoje siūlo pagal nustatytas ir iš anksto apibrėžtas didmenines paslaugas.

Kainų spaudimo testas leidžia užtikrinti, kad prieigos gavėjui, iš ūkio subjekto Telia Lietuva, AB perkant VULA, jos pagrindu bus galima sukurti konkurencingą mažmeninę interneto prieigos paslaugą. Didelę įtaką turintis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB privalės užtikrinti VULA gavėjams galimybę konkuruoti mažmeninėje rinkoje, lyginant šias kainas su ūkio subjekto Telia Lietuva, AB pagrindinių mažmeninių paslaugų kainomis. Šis įpareigojimas leis užtikrinti, kad tarp VULA ir jų pagrindu teikiamų pagrindinių mažmeninių paslaugų kainų būtų pakankamas skirtumas, ir Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai (toliau – RRT) įvertinti, ar ūkio subjektas Telia Lietuva, AB vykdo nediskriminavimo įpareigojimą kainų aspektu.

Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB kiekvieną kartą prieš patvirtindamas naujas ar keisdamas galiojančias VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių paslaugų kainas, privalo atlikti ir pateikti RRT kainų spaudimo testą likus ne mažiau kaip 2 mėnesiams iki kainų pasikeitimo:

- 1) kai įvedama nauja VULA paslauga;
- 2) prieš patvirtinant naujas ar keičiant galiojančias VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių paslaugų kainas, įskaitant ir laikinus kainų pakeitimus (nuolaidas);
- 3) kai mažmeninė interneto prieigos paslauga tampa pagrindine mažmenine paslauga;
- 4) motyvuotu RRT prašymu, dėl nediskriminavimo įpareigojimo vykdymo, numatyto Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos tarybos nutarimo „Dėl įpareigojimų ūkio subjektui Telia Lietuva, AB Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkoje, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkoje nustatymo ir dėl nustatytų įpareigojimų naikinimo“ (toliau – Nutarimas) 48 pastraipos 1 papunktyje.

RRT per 20 darbo dienų po kainų spaudimo testo rezultatų gavimo patikrina informaciją ir pateikia raštu atsakymą ūkio subjektui Telia Lietuva, AB, ar įvykdytas nediskriminavimo įpareigojimas. Jeigu kainų spaudimo nenustatyta, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB gali skelbti atnaujintas VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių paslaugų kainas. Jeigu kainų spaudimas nustatytas, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB turi atšaukti arba atidėti atitinkamo didmeninio ir (ar) mažmeninio pasiūlymo taikymą, kol nebus įvykdytas kainų spaudimo testo reikalavimas.

Kainų spaudimo testas turi būti apskaičiuotas vadovaujantis žemiau pateikta skaičiavimo metodika ir įrodyti, kad VULA kainos, su visomis kitomis nereguliuojamomis sąnaudomis, reikalingomis pagrindinėms mažmeninėms paslaugoms suteikti, nėra didesnės nei ūkio subjekto Telia Lietuva, AB teikiamų pagrindinių mažmeninių paslaugų kainos.

RRT, pagal kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus, išdėstytus Nutarimo 49 pastraipoje, planuoja įsigyti BU-LRIC+ (angl. *Bottom-Up Long Run Incremental Costs*, BU-LRIC+) modelį, kuriuo modeliuos efektyviai veikiančio operatoriaus tinklą ir patiriamas sąnaudas, teikiant

VULA. Tuo pačiu BU-LRIC+ modeliu, RRT modeliuos hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudas, kurias jis patirtų teikdamas mažmeninę interneto paslaugą, ir jas įtraukti į kainų spaudimo testą. Atsižvelgiant į tai, kad RRT Nutarimo priėmimo metu neturi BU-LRIC+ modelio, kainų spaudimo testas yra skaidomas į du etapus:

1. ilgojo laikotarpio kainų spaudimo testas – metodika, kuri naudojama po BU-LRIC+ modelio įdiegimo, kuriuo bus apskaičiuotos hipotetinio alternatyvaus operatoriaus patiriamos sąnaudos ir taikomos kainų spaudimo testo skaičiavimuose;

2. trumpojo (pereinamojo) laikotarpio kainų spaudimo testas – pereinamuoju laikotarpiu naudojama metodika, skirta apskaičiuoti, ar ūkio subjektas Telia Lietuva, AB laikosi nediskriminavimo įpareigojimo ir netaiko kainų spaudimo, t. y. laikotarpiu iki kol RRT įsigys BU-LRIC+ modelį ir sumodeliuos hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudas.

Ilgos laikotarpio kainų spaudimo testo metodika

Pagrindinių mažmeninių paslaugų nustatymas

Pagrindinės mažmeninės paslaugos nustatomos remiantis paslaugų generuojamomis pajamomis. Visos ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeninės interneto prieigos paslaugos (tiek atskiros interneto prieigos paslaugos, tiek rinkiniai, į kuriuos įeina interneto prieiga) yra išrūšiuojamos mažėjančia tvarka pagal gautas tos paslaugos pajamas. Pagrindinėmis laikomos tos paslaugos, kurių bendra akumuliuota pajamų dalis sudaro 70 proc. visų mažmeninių interneto prieigos paslaugų pajamų. Be to, net jei jau pasiekta 70 proc. riba, visos kitos paslaugos, kurių atskira pajamų dalis sudaro ne mažiau kaip 10 proc., taip pat įtraukiamos į pagrindinių mažmeninių paslaugų sąrašą. Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB kasmet ne vėliau kaip iki kiekvienų metų birželio 1 d. privalo pateikti RRT ataskaitą su visų savo mažmeninių interneto prieigos paslaugų ataskaitinio laikotarpio pajamomis, kad būtų galima identifikuoti tas paslaugas, kurioms taikytinas kainų spaudimo testas.

Pagrindinėmis mažmeninėmis paslaugomis gali būti atskiros mažmeninės interneto prieigos paslaugos arba elektroninių ryšių paslaugų rinkiniai, į kuriuos įeina interneto prieiga, rinkinio atveju pagrindinei mažmeninei paslaugai bus priskirta tik mažmeninė interneto prieigos paslauga. Jeigu į rinkinį įtraukiamos kitos paslaugos, tokių papildomų paslaugų pajamos ir sąnaudos neįtraukiamos į kainų spaudimo testo skaičiavimus, o pagrindinės mažmeninės paslaugos pajamos perskaičiuojamos proporcingai pagal paslaugų kainas. Šia procedūra užtikrinama, kad apskaičiuojant kainų spaudimą, būtų atsižvelgiama tik į reguliuojamas didmenines paslaugas ir atitinkamas pagrindines mažmenines paslaugas, sukurtas šių didmeninių paslaugų pagrindu.

Atsižvelgiant į kitų šalių patirtį ir praktiką, kainų spaudimo testas taikomas kiekvienai pagrindinei mažmeninei paslaugai atskirai.

Operatoriaus efektyvumo lygio pasirinkimas

Ilguoju laikotarpiu kainų spaudimo testas remsis BU-LRIC+ modeliu apskaičiuotomis hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudomis, todėl svarbu apibrėžti operatoriaus efektyvumo lygį.

Kainų spaudimo testo įgyvendinimas reikalauja metodologinių pasirinkimų, iš kurių vienas svarbiausių – pasirinkti, koks operatoriaus efektyvumo lygis bus taikomas. Taikant kainų spaudimo testą, svarbu nuspręsti, ar tikrinamo operatoriaus masto ir efektyvumo lygis turėtų būti panašus į didelę įtaką turinčio ūkio subjekto ar į alternatyvaus operatoriaus mastą ir efektyvumo lygį. Jei pasirenkamas didelę įtaką turinčio ūkio subjekto mastas ir efektyvumo lygis, taikomas vienodai efektyvaus operatoriaus (angl. *Equally Efficient Operator*) (toliau – EEO) principas, kurio pagrindu

visi skaičiavimai ir patiriamos sąnaudos remiasi didelę įtaką turinčio ūkio subjekto ataskaitomis. Jei pasirenkamas pakankamai efektyvus operatoriaus (angl. *Reasonably Efficient Operator*) (toliau – **REO**) principas, remiamasi alternatyvaus operatoriaus mastu bei sąnaudomis, kurios nėra tapačios didelę įtaką turinčio ūkio subjekto sąnaudoms. Taip pat galima taikyti koreguotą vienodai efektyvus operatoriaus (angl. *Adjusted Equally Efficient Operator*) (toliau – koreguotas EEO) principą, kai tam tikros didelę įtaką turinčio ūkio subjekto sąnaudos yra koreguojamos pagal vidutiniškai efektyvus alternatyvaus operatoriaus mastą ir efektyvumą arba modeliuojamas pakankamai efektyvus hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudos.

2014 m. gruodžio 4 d. BEREC gairėse Nr. BoR (14) 190² pažymėta, kad taikant REO arba koreguotą EEO principą, dėl mažesnės masto ekonomijos, paprastai patiriamos didesnės nereguliuojamos didmeninės sąnaudos, todėl tokių metodų taikymas palengvina patekimą į rinką alternatyviems operatoriams, kai tuo tarpu EEO principo taikymas apsunkina alternatyvių operatorių patekimą į rinką.

Atsižvelgiant į rinkos dalyvių Didmeninės prieigos prie fizinės infrastruktūros rinkos, Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos ir Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams rinkos tyrimo metu išsakytas problemas, nustatyta, kad Lietuvoje veikiantys alternatyvūs operatoriai neturi tokio efektyvumo ir masto kaip didelę įtaką turintis ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, todėl atliekant kainų spaudimo testą, reikalinga keisti jo metodiką ir adaptuoti testą tiek ūkio subjekto Telia Lietuva, AB, tiek alternatyvių operatorių poreikiams. Tam labiausiai tinka koreguoto EEO principo taikymas, kuomet nereguliuojamos didmeninės sąnaudos adaptuojamos pagal sumodeliuoto hipotetinio alternatyvaus operatoriaus efektyvumą ir mastą.

Ilgojo laikotarpio kainų spaudimo testo apskaičiavimas

Hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudos (tarp jų ir kitos nereguliuojamos sąnaudos bei atitinkama investicijų grąža, jei operatorius investuoja į savo tinklo infrastruktūrą) bus modeliuojamos BU-LRIC+ modelio pagalba, pritaikius koreguotą EEO principą, t. y. didelę įtaką turinčio ūkio subjekto Telia Lietuva, AB patiriami kaštai bus koreguojami ir pritaikomi hipotetiniam alternatyviam operatoriui su mažesne (vidutinio rinkoje veikiančio operatoriaus efektyvumo) masto ekonomija, papildomai pridėdant kaštus, kurių didelę įtaką turintis ūkio subjektas nepatiria.

Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, atliekant kainų spaudimo testą ilgoju laikotarpiu, privalo taikyti šioje dalyje aprašytus principus ir metodiką.

Kainų spaudimo testas laikomas tinkamu, jeigu yra išlaikyta ši sąlyga:

$$\text{Pagrindinės mažmeninės paslaugos kaina} \geq \text{VULA kaina (sąnaudos)} + \text{Kitos nereguliuojamos sąnaudos}$$

1. Pagrindinės mažmeninės paslaugos kaina – mažmeninė kaina, su kuria yra lyginamos visos alternatyvaus operatoriaus patirtos sąnaudos ir taip nustatoma, ar ūkio subjekto Telia Lietuva, AB taikomos VULA ir (ar) pagrindinių mažmeninių paslaugų kainos sudaro kainų spaudimą kitiems operatoriams. Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, atlikdamas kainų spaudimo testą, visas didmenines sąnaudas, reikalingas suteikti mažmeninę paslaugą, turi lyginti su savo atitinkamo (pvz., vienodu spartu, įsipareigojimo terminu ir kt.) mažmeninio produkto kainomis. Mažmeninę kainą sudaro:

a) ūkio subjekto Telia Lietuva, AB pagrindinės mažmeninės paslaugos mėnesinė kaina;

²https://www.berec.europa.eu/sites/default/files/files/document_register_store/2014/12/BoR_%2814%29_190_BEREC_RA_Guidance_on_ex-ante_margin_squeeze_tests_2014-12-05_f.pdf

b) ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeninės paslaugos įrengimo mokestis (jeigu taikomas). Šis mokestis padalinimas iš minimalaus naudojimosi paslaugomis laikotarpio mėn. ir gaunama, kiek papildomai prie pagrindinės mažmeninės paslaugos mėnesinės kainos prisideda įrengimo mokestis.

Galinės įrangos mokestis neįtraukiamas į mažmeninę kainą.

2. VULA sąnaudos (kaina) – ši dalis priklauso nuo ūkio subjekto Telia Lietuva, AB patirtų sąnaudų, teikiant VULA, pagal kurias nustatoma VULA kaina, todėl šiai sąnaudų grupei taikomas EEO principas, t. y. ūkio subjekto Telia Lietuva, AB faktiškai patirtos sąnaudos. Į šią sąnaudų grupę patenka:

a) ūkio subjekto Telia Lietuva, AB taikoma VULA kaina, kuri gali skirtis pagal technologiją ir spartą, IP adreso statiškumą ir dinamiškumą;

b) įrengimo / perjungimo mokestis (jeigu taikomas), tenkantis vienam mėnesiui. Įrengimo / perjungimo vienkartinis mokestis dalinamas iš naudojimosi paslaugomis laikotarpio mėn.

3. Kitos nereguliuojamos sąnaudos (angl. *downstream costs*) – tai visos kitos sąnaudos, įskaitant nuosavo tinklo sąnaudas, kurios yra būtinos, norint teikti pagrindines mažmenines paslaugas. Ši sąnaudų dalis labiausiai priklauso nuo operatoriaus masto ir efektyvumo, todėl šiai daliai sąnaudų, kuomet bus modeliuojamas hipotetinis alternatyvus operatorius, bus taikomas koreguotas EEO principas. Kitos nereguliuojamos sąnaudos detaliau skirstomos į šias grupes:

a) savo tinklo sąnaudos – ši sąnaudų grupė gali apimti galutinio paslaugų gavėjo įrangą, magistralinius (angl. *backbone*) tinklo mazgus, jungtis, netiesiogines investicijas, sąnaudas, susijusias su tinklų sujungimo vietomis, eksploatavimo ir priežiūros sąnaudas, kapitalo sąnaudas, susijusias su tinklo infrastruktūra. Ši sąnaudų grupė yra investicinės grąžos subjektas, tai reiškia, kad operatoriai investuojantys į nuosavo tinklo infrastruktūrą, turi teisę į tokių investicijų atsiperkamumą – pagrįstą pelną. Pagal paplitusią tarptautinę reguliavimo praktiką, kai dauguma Europos Sąjungos (toliau – ES) šalių narių, naudoja vidutinę svertinę kapitalo kainą (angl. *Weighted Average Costs of Capital*) (toliau – WACC) kaip pagrįsto pelno rodiklį, RRT vertinimu, tikslinga ir Lietuvoje išlaikyti tokią pat praktiką ir naudoti WACC. Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektas Telia Lietuva, AB veikia tiek didmeninėse, tiek mažmeninėse paslaugų rinkose, RRT daro prielaidą, kad nėra didelio skirtumo tarp didmeninėse ir mažmeninėse rinkose naudojamo WACC, todėl skaičiuojant pagrįsto pelno maržą bus naudojamas ūkio subjekto Telia Lietuva, AB reguliuojamų paslaugų kainai nustatyti naudojamas WACC. Šis rodiklis apskaičiuojamas pagal ūkio subjekto Telia Lietuva, AB WACC;

b) kitos didmeninės sąnaudos, kurios apima skaidulos nuomos, skirtos sujungti teikėjo ir gavėjo tinklus, kaina, skirtąsias linijas ir kt. sąnaudas;

c) mažmeninės sąnaudos – šias sąnaudas sudaro paslaugų kūrimas ir valdymas, rinkodara ir pardavimai, klientų pritraukimas ir išlaikymas, gedimų šalinimas, klientų aptarnavimas, sąskaitų išrašymas, kitos išlaidos, susijos su mažmeninių paslaugų teikimu;

d) kitos sąnaudos, kurios nepatenka į aukščiau nurodytas sąnaudų grupes, tačiau yra reikalingos teikti mažmeninę paslaugą.

Kitos nereguliuojamos sąnaudos apskaičiuojamos vienai VULA paslaugai teikti. Planuojamų suteikti VULA kiekis apskaičiuojamas pagal faktiškai perkamų VULA skaičių, vidutiniškai tenkanti vienam operatoriui, atsižvelgiant į ateities prognozes. Metinis augimo procentas apskaičiuojamas vertinant VULA skaičiaus pokytis per vienerių metų laikotarpį – nuo praėjusių metų atitinkamo mėnesio iki einamųjų metų atitinkamo mėnesio. Šis augimo procentas taikomas einamųjų metų atitinkamo mėnesio faktiškai perkamam VULA skaičiui, vidutiniškai tenkančiam vienam operatoriui, prie jo pridedant metinį augimo procentą. Kadangi šiai sąnaudų grupei taikomas koreguotas EEO principas, atsižvelgiant į alternatyvaus operatoriaus efektyvumą ir mastą, apskaičiuotas planuojamų

suteikti prieigų kiekis sumažinamas 50 proc. ir šis koreguotas kiekis toliau naudojamas kainų spaudimo teste.

Visos skaičiavimuose naudojamos kainos, sąnaudos nurodomos Eur be PVM.

Kainų spaudimo testas taikomas tik pagrindinėms mažmeninėms paslaugoms ir kiekvienai iš šių paslaugų atskirai. Įsipareigojimo naudotis VULA paslaugomis laikotarpis nustatomas kaip galutinio paslaugų gavėjo sutartyje nustatytas minimalus naudojimosi konkrečiomis paslaugomis laikotarpis. Šis principas parodo, ne kiek laiko galutinis paslaugų gavėjas lieka su įmone, bet atspindi laiką, kurį jis naudoja konkrečia paslauga.

Trumpojo (pereinamojo) laikotarpio kainų spaudimo testo metodika

Atsižvelgiant į tai, kad hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudos bus apskaičiuojamos pagal BU-LRIC+ modelį, ir į tai, kad, RRT Nutarimo priėmimo metu neturi Komisijos 2024 m. vasario 6 d. rekomendacijoje (ES) 2024/539 dėl gigabitinio junglumo reguliuojamojo skatinimo minimo BU-LRIC+ modelio, pereinamuoju laikotarpiu, kol bus įsigytas BU-LRIC+ modelis ir sumodeliuotos hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudos, RRT vertinimu, tikslingiausia yra nustatyti skirtumą tarp ūkio subjekto Telia Lietuva, AB taikomos VULA kainos ir pagrindinės mažmeninės paslaugos kainos. Nustatytas skirtumas padengs kitas nereguliuojamas sąnaudas, kurias patiria kiti operatoriai, teikdami pagrindinę mažmeninę paslaugą. Pagal surinktą kitų ES valstybių informaciją nustatyta, kad skirtumas tarp didmeninių centrinės prieigos paslaugų kainų ir mažmeninių interneto prieigos paslaugų kainų įprastai svyruoja nuo ~25 proc. iki ~40 proc., o vertinant tik kaimynines šalis (Latviją ir Estiją) – nuo ~23 proc. iki ~38 proc. Tiriamuoju laikotarpiu Lietuvoje nustatytas kainų skirtumas (priklausomai nuo paslaugų teikimo spartos) patenka į šias ribas, t. y. atitinka kitose ES valstybėse susiformavusią praktiką. Atsižvelgiant į tai, kad kainų spaudimo testas atliekamas tik pagrindinėms mažmeninėms paslaugoms, RRT vertinimu, papildomi 38 proc. sąnaudų nuo VULA kainos yra pakankamas kiekis, kad efektyviai rinkoje veikiantis alternatyvus operatorius galėtų siūlyti pagrindines mažmenines paslaugas galutiniams paslaugų gavėjams ir taip konkuruoti su ūkio subjektu Telia Lietuva, AB.

Visi papildomi vienkartiniai mokesčiai (pvz., paslaugos įrengimo/perjungimo mokestis), taikomi papildomai prie VULA kainos ir pagrindinės mažmeninės paslaugos kainos, turi užtikrinti bent 38 proc. skirtumą. Tai reiškia, kad vienkartiniai mokesčiai, taikomi ūkio subjekto Telia Lietuva, AB mažmeniniams klientams, turi būti ne mažiau nei 38 proc. didesni nei vienkartiniai mokesčiai, taikomi VULA paslaugai. Papildomas vienkartinis mokestis dalinamas iš 24 mėn. laikotarpio.

Galinės įrangos mokestis neįtraukiamas į pagrindinės mažmeninės paslaugos kainą.

Kiti papildomi mokesčiai, kuriuos patiria operatoriai pirkdami VULA, ir kurie neturi atitikmens ūkio subjekto Telia Lietuva, AB pagrindinių mažmeninių paslaugų apimtyje, pvz., operatoriaus prisijungimo prie ūkio subjekto Telia Lietuva, AB tinklo taško, yra laikomi VULA paslaugos susijusiomis priemonėmis, todėl jų kaina turi būti grįsta patirtomis sąnaudomis, pagal Ataskaitos 9.2.4 skyriuje nustatytus kainų kontrolės ir sąnaudų apskaitos įpareigojimus. Ūkio subjektas Telia Lietuva, AB, atlikdamas kainų spaudimo testą pereinamuoju laikotarpiu, privalo taikyti šioje dalyje aprašytus principus ir metodiką.

Visos skaičiavimuose naudojamos kainos, sąnaudos nurodomos Eur be PVM.

Pereinamuoju laikotarpiu, ūkio subjektas Telia Lietuva, AB atlikdamas kainų spaudimo testą, turi vadovautis šia sąlyga:

*Pagrindinės mažmeninės paslaugos kaina (įskaitant papildomus vienkartinius mokesčius) $\geq$
VULA kaina (įskaitant papildomus vienkartinius mokesčius) * 1.38*

Ši metodika galios nuo VULA paslaugos sukūrimo iki kol RRT įdiegs BU-LRIC+ modelį ir apskaičiuos hipotetinio alternatyvaus operatoriaus sąnaudas, t. y. tik pereinamuoju laikotarpiu.